

№. 37

Spalis

'11

Įnoldai

ANĖDAI - DABARTINĖS LIETUVIŲ KALBOS ŽODYNAS -
ANĖDIEN, ANĖSYK : A. SMARKIAI LIŲD

Redaktorių žodis

„Paskutinis“ – žodis, kurį kasmet dažnai mini dauguma dvyliktokų. Paskutinė rugsėjo 1-osios šventė, paskutinė Mokytojų diena, paskutinės Krikštynos... Mums – paskutiniai šios redakcijos leidžiami „Andai“.

Kiekvieną laikraščio numerį išleisti darosi vis lengviau, šįkart straipsniai atsirado tarsi savaime, entuziastingų liceistų pagalba – dauguma straipsnių autorių į „Andus“ rašė pirmąkart. Nepamiršome tradicijų – apžvelgiami buvę (Krikštynos, Mokytojų diena) bei būsimi (savivaldos rinkimai) renginiai. Pastarieji nusimato įtempti ir įdomūs – abu konkurentai, mūsų nuomone, lygiaverčiai.

Kaip ir kiekviename mūsų leistame numeryje, rašome aktualiomis temomis: Sofija diskutuoja su L. Donskiu neišsamiama tolerancijos tema, Lukas ragina licėjaus bendruomenę aktyviau bendrauti, reikštis mokyklos aplinkoje, Eidvilė šneka su direktoriumi apie elektroninį dienyną, sukėlusį šurmulį tarp mokinių. Kiti liceistai pasakoja apie keliones ir nuotykius, patirtus vasarą.

Nepaisant didelės straipsnių įvairovės šiame numeryje, mes ypač džiaugiamės alumnų atsiųstu tekstu, todėl būsimą redakciją įpareigojame bendradarbiauti su alumni asociacija.

Atsisveikiname šiek tiek liūdėdamos (juk daugiau nebus klausimų „Kada išleisite kitą numerį?“), tačiau metas kitiems išbandyti save – linkime kantrybės ir inovatyvių idėjų būsimai redakcijai.

Ačiū visiems, padėjusiems leisti „Andus“ bei Jums, ištikimieji skaitytojai.

Virga ir Radvilė

Redakcija

Redaktorės: Virga Pleskaitė, Radvilė Daukšytė; dailininkės: Karolina Panto (viršelis), Austėja Masliukaitė (14 psl.); korektorės: Rūta Sinkevičiūtė, Austėja Masliukaitė, Ugnė Ringelevičiūtė; maketuotojas: Vykintas Baltrušaitis.

Turinys

- 4 Tolerancija – tai kasdieniai išmėginimai
Profesorių Leonidą Donskį kalbino Sofija Melnikaitė
- 5 Krikštynos
Agnė Keršytė, Elena Lesieur
- 7 Mokytojų diena
Eidvilė Banionytė
- 8 Licėjaus naujokams
Povilas Barasa
- 9 Vienas iš dviejų – kuris?
Kandidatus kalbino Gabrielė Krupovič ir Eglė Burbaitė
- 13 Tolerancija – tai kasdieniai išmėginimai (tęsinys)
- 17 Nebyliai komunikacijos amžiuje
Lukas Vaivuckas
- 18 Licėjaus elektroninė erdvė
Direktorių Saulių Jurkevičių kalbino Eidvilė Banionytė
- 19 Licėjaus Alumni
- 20 „Kaip vasara?“ – Čekija, Olandija, Tailandas
Gabrielė Šatkovskytė
- 23 Piliečio žadintuvas skambėjo visoje Lietuvoje. Forumo teatras
Antanas Terleckas, Gabrielė Krupovič ir Monika Ūkelytė
- 25 Sėkmės istorija – dveji metai jungtiniame pasaulio koledže Honkonge
Beatą Vekeriotaitę kalbino Lina Sadovskaja
- 27 Kai bangos išmeta Vokietijoje
Saulė Rimšelytė
- 29 Ateiti
Ieva Krivickaitė
- 30 Mokinių perliukai

Leonidas Donskis. Tolerancija – tai kasdieniai išmėginimai

Profesorių kalbino Sofija Melnikaitė

„Tolerancija yra paskutinė sugedusios visuomenės dorybė. Kai visuomenė yra tapusi tokia amoralinė, kad reikšmingai ir su pasididžiavimu pažeidinėja visus Dievo įsakymus, ji ima primygtinai reikalauti laikytis vienos vienintelės dorybės – toleruoti jos amoralumą. Ji neleidžia tau smerkti jos veiksmų, laikant juos neteisingais, todėl sukūrė ištisą tikėjimo sistemą, kurioje tokie veiksmai nėra neteisingi, tad juos darančių nebegalima laikyti nusikaltėliais, niekšais ar blogais žmonėmis. Nusikaltėlis, niekšas ir blogas žmogus esi tu, jeigu juos smerki!“ – rašė Džeimsas Kenedis, kai Lietuvoje žodis „tolerancija“ tapo vis dažniau linksniojamas. Šiek tiek gėdydamasi neigiamo savo nusiteikimo prieš toleranciją, bet tikėdamasi atrasti kitą tolerantiškos laikysenos aspektą ir suprasti, kodėl šis žodis pastaruoju metu taip rėžia ausį, „Santaros-Šviesos“ suvažiavime pasikalbėjau su profesoriumi ir Europos Parlamento nariu **Leonidu Donskiu**.

Lietuvos kaip Vakarų Europos šalies pamatą sudaro krikščioniškosios vertybės persmelktos tolerancijos: Kristus vienodai bendravo tiek su kitatikiais, tiek su svetimšaliais ir nė nemėgino atversti jų į naują tikėjimą. Vis dėlto, šiandien Lietuvoje tolerancija atrodo fasadinė: ji būna arba apsimestinė, arba toleruojame tai, kas mums tiesiog nerūpi. Kaip manote, ko mums trūksta iki tikro tolerancijos pajautimo?

Be abejo, krikščionybė yra pačios universaliosios tolerancijos ištakos: supratimas, kad, kaip sakė Paulius, nėra žydo, nėra graiko, kad žmonės yra lygūs ir unikalūs, kad jie turi savo unikalią vertę Dievo akivaizdoje. Kita vertus, tolerancija gali turėti filosofines arba religines prielaidas, bet nebūtinai turi tapti praktiniu principu – netgi Europoje ji tapo politiniu principu gana vėlai – tik po įvairiausių religinių karų, kurie draskė Europą, buvo susitarta dėl to, kad religija arba tikėjimas neturi tapti politinio konflikto priežastimi. Juk Europos istorija be religinių karų yra neįsivaizduojama. Išties, egzistuoja labai ilgas nuotolis tarp paskelbto principo ir paties gyvenimo – jeigu jūs kalbate apie tą tolerancijos supratimą, kuris

Nuotrauka iš asmeninės svetainės dons kis.lt

formavosi jau ankstyvojoje modernybėje, Johno Locke'o filosofijoje, vėliau – Voltaire'o, tai esmė – pagarba kito žmogaus orumui. Juk mes nežinome, neturime būdų patikrinti kito žmogaus sielą. Kaip Locke'as sakė, tu kito žmogaus tikėjimo nepatikrinsi – negali, valstybė neturi metodų įsibrauti į kito žmogaus sielą. Dėl to Locke'as ir sakė, kad tikėjimo sferoje politinės galios instrumentai – nepanaudojami. Mano nuomone, tai yra pakankamai išmintinga pozicija, bet jūs, matyt, kalbate apie Lietuvą, suvokdama toleranciją taip, kaip ją supranta politikai, platesnieji visuomenės sluoksniai, kitaip tariant, kaip tam tikrą principą, dėl kurio susitariama pliuralistinėje šiuolaikinėje visuomenėje – turi suprasti žmonių skirtumus ir juos pripažinti. Taigi, galima toleranciją suprasti (kartais ji taip ir suprantama) kaip nereagavimą, nesikišimą, pasyvumą arba indiferenciją, ypač tikėjimo klausimais – yra žmonių, kurie laiko save tolerantiškais, bet tikrai toliau indiferencijos nenukeliauja.

(Nukelta į 13-ąją puslapį)

Krikštynos

Kaip pegasas pavirto indėnu...

Agnė Keršytė, Elena Lesieur

Nauji mokslo metai. Licėjus vėl pilnas pasimetusių nuliukų ir jau spėjusių pavargti vyresnėlių. Tačiau didžioji dalis mokinių neramiai bruzda... Ne, uoj ne, ne dėl mokslų gausos (kurios, beje, nuo pirmųjų mokslo dienų netrūko)... Visi laukia Krikštynų! Renginio, kai 0 patampa 1, o 2 – TB1 (Elenos išmintis).

Krikštynos prasidėjo ankstyvą penktadienio rytą (ir tikrai nebuvo lengvesnės už penktadienines pamokas!). Oras atrodė net per geras šlapumu pagarsėjusiam renginiui, tačiau vėliau įsitikinome, jog ketvirtokai buvo viską apgalvoję, kad tik neliktų nė vieno sauso nuliuko. Veiksmas prasidėjo nuo mūsų fizinės parengties patikrinimo (dar žinomo kaip mankšta). Sportiniais drabužiais apsirengę vedliai liepė šokinėti, tūpti, ištiesti rankas, pakelti kojas ir kitaip stengėsi mus paruošti tolimesnei renginio eigai. Kiek pasportavę ir pasivolioję Katedros aikštėje patraukėme į ekskursiją po Vilniaus senamiestį. Nors nieko naujo apie savo miestą nesužinojome, tačiau išvaikšiojome tikrai daugiau nei įprastai. Mūsų laukė daugybė punktų su ketvirtokų sugalvotomis užduotimis, kurias jie pasistengė parengti kuo sunkesnes laukdami „pakišų“. Ir sulaukė. Ketvirtokai gavo tiek saldumynų, kad (kaip retai pasitaiko!) į šokoladus jau žiūrėti nebegalėjo, o TB2'kai tuo tarpu mėgavosi kebabais. Kol vyresnieji valgė, mes, kaip pridera per Krikštynas, vaikščiojome žąsele, budinome senamiesčio gyventojus ketvirtokų sugalvotomis skanduotėmis, o jei nepakludavome, kėsdavome „Buratino“ liūtis. Naršydami centro gatveles bei miškus net patys nesuvokėme, kaip greit pavargome. Ketvirtokų tikslas pasiektas – nuliukai ir TB1 po pirmosios dalies jau sunkiai bepajudėjo, tačiau su nekantrumu laukė vakaro šou.

Vos įžengus į licėjų nusivilti neteko. Mokyklos vidinį kiemėlį puošė išpudingo dydžio dekoracijos, atskleidžiančios renginio temą – gentys. Vakaras atidarytas, kaip įprasta, pirmokų suėjimu žąsele ir suvarymu į naujai atgaivintus tradicinius nuliukų

gardelius. Keista, tačiau šiais metais stebėtojų buvo ne per daugiausiai, tad ir klasių pasirodymai nebuvo nušvilpti. Tradicinė mokinių priesaika pirmokėliams atnešė šypsenas veiduose, o ketvirtokai su šiokiu tokiu liūdesiu stebėjo savo paskutiniojo renginio rezultatus. Tuo tarpu senbuviai TB'kai antrą kartą prisiekinėdami ta patį jautėsi truputėlį „ne į temą“, tačiau juk licėjuje jie tokie ir yra, tad pykti nebuvo dėl ko. Oficialią renginio dalį pabaigė Virgos ir Dovelės virpuliukus keliantis ugnies šou, o vėliau naujokus linksmino atsipalaidavę ir licėjaus scenos nebebijantys vyresnėliai vaikinai su Gabriele priešaky. Pirmokai šoko, kiek tik leido jų nukankintos kojytės, ir džiaugdamiesi bei dėkodami vyresniesiems paliko naktinį licėjų drąsiai save vadindami liceistais. Na, o TB1 traukė namo, bijodami pramiegoti (kai kuriems taip ir atsitiko) savo išvyką, kurioje dėl negalėjimo pajudėti bei lankstytis kasant bulves linksmai kaltino savo vedlius.

Taigi, pirmokai ir naujieji TB'kai, džiaugiamės, kad atlaikėte pirmąjį liceisto iššūkį. Neišsigąskite, daugiau fiziškai kentėti nebeteks, tačiau protiškai – ir dar kaip! Juokaujame :) Manome, išpūdžių jūsų atmintyse išliko pakankamai, kad idėjų būsimųjų liceistų krikštui užtektų.

Po Krikštytųjų nusprendėme paprašyti kelių dalyvių bei organizatorių pasidalinti įspūdžiais.

Ketvirtokų nuomonė

Jau spėjai susipažinti su naująja licėjaus karta. Kokių pastebėjimų turi apie naujokus? Ar paklusniai pirmokėliai vykdė jūsų sugalvotas užduotis?

Sunku pasakyti, kokie yra pirmokai, nes visi labai skirtingi. Man teko vedžioti klasę, kurioje visi buvo pakankamai paklusnūs, bet išimčių rasime visur.
— Gema Liutkevičiūtė

Net pati nustebau, kaip jau dabar mėgstu naujus pirmokus, tokius entuziastingus, smagius, guvius ir „pirmokiškus“. Fuksai nuoširdžiai domėjosi parengtomis užduotimis (bent punkte, kuriame budėjau pati) ir noriai dalyvavo programoje. Manau, užaugs, iš gerosios pusės, labai „liceistiška“ karta.
— Aleks Bondarev

Ar išliejai nuoskaudas, sukauptas nuo to laiko, kai patys buvote krikštijami?

3 metai yra per didelis laikotarpis vienos dienos vaikščiojimo žąsele ir lesimo kaip paukštis nuoskaudom išlikti. Čia gal labiau veikė efektas, apibūdintas filme „Das Experiment“. Jame paprasti žmonės „žaidė/vaidino“ kalėjimą, ir galiausiai prižiūrėtojai sužvėrėjo. Tik čia viskas liko sveiko proto ribose, kad visiems būtų smagu.
— Kęstutis Vilčinskas

Pagaliau galėjau liepti vaikščioti žąsele! Sukauptų nuoskaudų nebuvo, nes Krikštynos *fainos*, tokia jų paskirtis, truputį pakankinti „nuliukus“.
— Aistė Visockytė

Va, ant pirmokų išliejau su kaupu. Nežinau, kaip kiti, bet man tai net visai pagailo vaikų, kai jiems tiek litrų vandens ir visokių mišinių teko. O dar tas nesiskaitymas ir nurodinėjimas visą dieną – tragiška. Nors ir patiems ne geriau buvo (kai mus krikštijo pusantros valandos stovėjom lietuje, tai šlapį buvom iki apatinių :D). Bet jokių nuoskaudų po Krikštytųjų nebeliko :)

— Simas Abraškevičius

Tiesą sakant, nelabai buvo, kokių nuoskaudų lieti, nes patys buvome pakrikštyti ne taip ir žiauriai (dėl pasikeitusių Krikštytųjų taisyklių). Tačiau, be abejo, smagu jausti smulkučių pirmokų smalsius žvilgsnius ir tai, kad ištis ūgtelėjom, tad šiek tiek pagainiojom fuksus, kad įdiegtumėm jiems entuziazmo ruošiant Krikštynas po trejų metų

— Aleks Bondarev

Pirmokų įspūdžiai

Ar Krikštynos pateisino tavo lūkesčius?

Mano, kaip ir visų pirmokų, laukiamiausias metų renginys buvo Krikštynos. Visą rugsėjį gyvenome jų laukimu. Buvome girdėję apie senesniųjų licėjaus Krikštytųjų papročius, dėl to žinojome, kas maždaug mūsų laukia, kokia bus renginio eiga. Mūsų lūkesčiai buvo aukštų reikalavimų, tačiau Krikštynos, jų organizatoriai viską kompensavo savo atsidavimu, idėjomis, organizuotumu – pirmokų krikštas buvo puikus. Lūkesčiai buvo šimtu procentų pateisinti. Negirdėjau nė vieno nusiskundimo iš pirmokų lūpų, po renginio buvo galima išgirsti tik gerus atsiliepimus. Visus pirmokus nustebino ketvirtokų draugiškumas bei etiškumas – rytinės dalies užduotys buvo visiems įveikiamos, kiekvienas žmogus galėjo pasireikšti.

— Rūtenis Badikonis (1c)

Lūkesčius pateisino – turėjo būt smagi ceremonija, tokia ir buvo. Gal truputį pritrūko TB2 entuziazmo rytinėje dalyje, nors į pabaigą truputį pagyvėjo jie. Nepatiko galbūt, tai, kad TB’kai buvo per daug su pirmokais sulyginti, žinau, kad gal ir neįmanoma kitaip, be labai jautėsi, kad pirmokams darytas renginys, o TB’kai vos ne iš reikalo prišlieti.

— Simonas Deksnys (TB1)

Kas buvo įsimintiniausia iš Krikštytųjų?

Iš Krikštytųjų įspūdį paliko kiekviena akimirka. Paskutiniu metu populiariausia tema pirmokų rate yra Krikštynos, kiekvienas žmogus papasakoja vis ką nors įdomaus iš renginio, visi džiaugiasi, kad Krikštynose ir rytinė, ir vakarinė dalis, buvo parengtos aukščiausiu lygiu, kad oras diktavo palankias sąlygas ir svarbiausia, kad visi buvo geros nuotaikos. Tai buvo galima pamatyti vakarinėje dalyje, kai visi pirmokai, nuvarginti rytinio žygio po Vilnių, iš kažkur surado jėgų ir „ošė“, kaip pašėlę..

— Rūtenis Badikonis (1c)

Pritūpimų gausa ir trenktos užduotys... :)))

— Rusnė Kirtiklytė (1e)

Mokytojų diena

Eidvilė Banionytė

Mokytojų diena – tradicinis licėjaus renginys mėgstamas tiek mokinių, tiek mokytojų. Mokiniai turi galimybę dvi pamokas praleisti su ketvirtokais, kurie pasistengia, jog jų vedamos pamokos būtų įdomios ir įsimintinos, o mokytojai gali pailsėti ir džiaugtis jiems skirta švente.

Jau nuo pat ryto prie įėjimo mokytojų laukė staigmena – kelios žavios ketvirtakursės pasitikdavo į darbą atkeliaujančius mokytojus ir pasveikindamos įteikdavo gėlių. Dieną mokytojams praskaidrino ir netikėtos mokinių staigmenos: įvairūs kepiniai, saldumynai, gėlės, šilti ir nuoširdūs pasveikinimai.

Pasibaigus keturioms įprastinėms pamokoms buvo galima pastebėti, prie naujojo vienadienio tvarkaraščio besiburiančius mokinius, visi susidomėję laukė, ką šiomet jiems paruošė ketvirtokai. Tvarkaraštyje šiais metais buvo nuo lietuvių ir anglų kalbų iki astrologijos, pamokos siurprizo ir šventės.

Pamokos siurprizas tema iki pat pradžios buvo nežinoma tiek joje dalyvaujantiems mokiniams, tiek jų mokytojams ketvirtokams. Temą, atėjus į pamoką reikėjo išsitraukti burtų keliu. Štai 3A klasės mokiniams pasisekė išsitraukti temą „Lotynų Amerikos kultūra“. Pamokos metu jiems buvo parodyta trumpa prezentacija apie šią kultūrą, kurios pabaigoje, kaip ir pridera, vyko apklausa, už teisingus atsakymus mokiniai dešimtukų negavo, tačiau pasivaišino ketvirtokų dalintais saldainiais. Pamokos gale vyko smagi lotynų šokių improvizacija ir viską užbaigė bendra ir visų gerai žinoma makarena.

Šventės pamokoje mokiniai buvo mokomi repuoti, šokti tektoniką, o 214 kabinete vykusioje astrologijos pamokoje mokiniai turėjo galimybę sužinoti netolimą savo ateitį.

Lietuvių kalbos pamokoje netrūko smagių žaidimų ir improvizacijų. Pravėręs 212 kabineto duris galėjai pamatyti dėl laikraščio besipešančius mokinius, naujų lietuviškų žodžių išmokusią Anglijos karalienę, atvykusią į greito maisto užkandinę, licėjaus merginas, bandančias užkalbinti senvagės berniukus.

TB1 kurso mokiniai turėjo galimybę išmokti dainuoti ir šokti pagal vieną iš populiariausių ispaniškų dainų „Aserejė“ ir sužaisti daugelio mėgstamą žaidimą „Alias“ anglų kalba.

Meno pamokose tikriausiai nebuvo prartartas nei vienas žodis apie meną. Iš pamokos išėję 2A klasės mokiniai dalijosi įspūdžiais apie sužaistus žaidimus ir mėgino išsiaiškinti žaidimo „Kiek avyčių nubėgo?“ taisykles. Dailės pamoka išsiskyrė savo originalumu ir smagumu, 2B klasės mokiniai susiskirstę į grupes gavo po rulonėlį tualetinio popieriaus ir vyniodami jį ant klasiokų sukūrė tiesiog naujo mados klyksmo titulo vertą aprangą.

Šiomet į licėjų atkeliavus dviem biocheminėms klasėms, Mokytojų diena negalėjo išvengti medicinos istorijos pamokos. 1B ir 1D klasėms biologijos pamokas vedęs mokyklos prezidentas Povilas Barasa supažindino mokinius su senovės medicina, studijomis užsienyje ir TB kurso mokinių vargais.

Chemijos pamokoje mokiniams buvo demonstruojami bandymai su deguonimi ir vandeniliu, taip pat gaminamos perkūno dujos.

Kol ketvirtokai smagino pirmokus įvairia pamokų programa, visi mokytojai buvo laukiami aktų salėje, kur vyko specialiai jiems surengtas renginys. Ketvirtokai paskaitė kelis mokytojams skirtus kūrinius, atliko trumpą muzikinę programą ir pakvietė prie vaišių stalo, nukrauto vaisiais, saldžiaisiais grybukais ir kaštonais.

Tiek ketvirtokai, tiek kitų kursų mokiniai pasistengė, kad ši šventė būtų išskirtinė. Mokytojų šypsenos ir džiaugsmas praskaidrino spalio 5-osios dieną.

Licėjaus naujokams

Povilas Barasa

Sveiki, naujokai liceistai! Ar jau prisimenate, kur jūsų naujuosiuose namuose pastatytos kėdės, sofos, stalai, o svarbiausia – lovos?

Man, kaip ketvirtakursiui, kiekvienas licėjaus kampelis yra mielas širdžiai. Viskas – ko gero, kitaip nei jums – atrodo sava. Juk čia jau praleidau ne vieną tūkstantį valandų!.. Mokykla man, laikui bėgant, tapo vienu geriausių draugų, o kai tenka visam laikui išsiskirti su tikru draugu, imi galvoti, ką dar galėtum nuveikti kartu tom likusiom dienom.

Taip pat nejučia susimąstai, ko nenuveikei. Prieš akis iškyla vaizdai, kai savo bendraklasiams, nepatogiai nusukdamas akis, sakydavai: „gal kitą kartą, šiandien esu užsiėmęs...“

O jie vis kviesdavo į visokius renginius, itin įdomiais, bene egzotiškais pavadinimais – Mediumą, Menų savaitę, Šimtadienį, ar „Jazz Pictures.“

Kiek daug per mano mokymosi metus licėjyje visko nuveikta! Didžiausią įspūdį vienam pažįstamui, apsilankiusiam čia savaitgalį prieš Šimtadienio šventę, paliko savo laisvu, poilsui skirtu laiku dirbančių liceistų reginys. „Ir kokio velnio jie kaip vargšės skruzdės sekmadienį eina į mokyklą ir visą dieną kažką nešioja?“ – paklausė jis manęs. Praėjo nemažai laiko, kol suformulavau atsakymą, tačiau jį ištariau tik sau, kai minėtas pažįstamas jau buvo išėjęs.

Mums licėjus suteikia daugybę progų pasireikšti ar tapti bent jau proceso stebėtojais. Net nedrįstu šiuo atveju to vadinti atskirais renginiais – čia viskas tiesiog verda.

Kiekvienam duodama dovana ketverius metus pabūti kartu, kaip viena šeima, po vienu stogu. Pasodinti kur nors kampelyje bent mažą gėlę. Gal kas nors po daugelio metų nejučia žvilgtelės jos pusėn, ir tai bus ta anksčiau nepastebėta detalė, puikiai užbaigianti gražų namo kiemelį. Namų, adresu Širvintų g. 82.

Licėjus – mūsų namai!..

Vienas iš dviejų – kuris?

Kandidatus kalbino Gabrielė Krupovič ir Eglė Burbaitė

Spalis jau įsigalėjo medžių geltony ir visų mintyse, o rudeniniai vėjai atpūtė į licėjų SAVIVALDOS RINKIMUS! Šiomet čia – vyriška dvikova. Jūsų dėmesiui: Lukas Vaivuckas ir Augustas Gornatkevičius.

Lukas Vaivuckas

Kas tau yra licėjus?

Vieta, kurioje susipažinau su daugybe intelektualių žmonių. Manau, tai yra vertinga erdvė, kurioje galima daug ką padaryti.

Kodėl nusprendei kandidatuoti?

Matau, kad licėjui reikia pokyčių tiek viduje, tiek išorėje. Išorėje licėjus turi sukurtų stereotipų, kuriuos būtina sugriauti. Praeitų metų patirtis savivaldoje man aiškiai parodė, kad reikia gerinti informacijos sklaidą tiek su išore, tiek viduje. Pavyzdžiui, kad ir neseniai iškilusi menų kabineto problema: mokiniai nežinojo, kas vyksta.

Kodėl aš turėčiau balsuoti už tave?

Turiu apibrėžtus norus, aiškią viziją, kaip turi atrodyti licėjus ir kryptingai siekiu akivaizdžių pokyčių. Noriu, kad žmonėms čia būtų gera ir įdomu.

Augustas Gornatkevičius

Visų pirma licėjus – net ne mokykla, o vieta, kur galiu reikštis, kurti, tobulėti kaip asmenybė, kur galiu išbandyti beveik visus pasaulio dalykus. Po to – mokykla. Dar žmonės, draugai, bendravimas, projektai, patirtys, pažintys.

Turiu daug idėjų ir būdamas prezidentu galėčiau jas įgyvendinti. Per debatus daug kas sako, kad ir nebūdami prezidentais galėtų tas pačias idėjas įgyvendinti, bet buvimas prezidentu – didelis įpareigojimas ir gera paspartis imtis veiklos. Nors pernai ir netapau prezidentu, per seniūnų susirinkimą bandžiau kelti savo idėjas, bet galbūt pritrūko laiko ar galimybių jas realizuoti.

Turėtum balsuoti už mane, jei tau patinka mano idėjos, jeigu manai, kad aš galiu (o aš galiu!) padaryti, ką noriu ir žadu.

Lukas Vaivuckas

Ką keisi ir darysi tapęs prezidentu?

Nemėgstu numatomų tikslų vadinti pažadais, tai yra mano darbotvarkė ir įgyvendinsiu tai, ką pasakojau. Visų pirma, ketinu įgyvendinti kiemelio reformą. Noriu padaryti taip, kad iš Kiemelio FM būtų galima vesti gyvas laidas, pranešti įvairią informaciją. Mokiniai būtų informuojami apie renginius ne tik licėjuje, bet ir Vilniaus mieste. Taip pat licėjuje bus pakabintas plačiaekranis televizorius fojė. Jame bus rodoma svarbi informacija, galbūt kartais muzikiniai klipai. Kitas iš mano tikslų yra atgaivinti licėjaus bendravimą su kitomis mokyklomis, kad jos jo nepamirštų, kaip pamiršo pernai, gauti licėjui galimybę siųsti atstovus į tarpmokyklinius renginius. Reikia rūpintis atsakingesniu licėjaus atstovavimu tarpmokyklinėse organizacijose (Lietuvos Mokinių Parlamentas, Lietuvos Moksleivių Sąjunga). Visa šalis galėtų žinoti apie licėjų. Kitas utopinis noras, kurio, nemanau, kad įmanoma pasiekti per vienerius metus, yra ssuvienyti paskutiniu metu vis apatiškesnę licėjaus bendruomenę ir grąžinti žmonėms susidomėjimą licėjaus vidaus gyvenimu. Tai įgyvendinama ne per vieną kadenciją. Labai norėčiau, būtų įvykdyta dar daugiau darbų, nei šiuo metu planuoju.

Kokios asmeninės savybės tau padėtų, kokios trukdytų?

Padėtų: tvarkingumas,; gebėjimas planuoti, atlikti viską laiku ir kaip reikia, gebėjimas organizuoti tvarkingus posėdžius, iniciatyvumas, laki vaizduotė, fantazija, gebėjimas vadovauti. Trukdytų: Užmaršumas. Nors ir esu tvarkingas, bet kartais kai ką pamirštu. Dėl to stengiuosi užsirašinėti. Užimtumas. Turiu daug veiklos, tačiau su tuo susidoroju planuodamas laiką.

Augustas Gornatkevičius

Visi žinome, kad egzistuoja toks dalykas kaip Licėjaus Taryba, tačiau ji yra neveikli, taigi vienas iš mano tikslų būtų atgaivinti jos veiklą. Svarbu, kad būtų atviras bendravimas tarp mokinių, tėvų, mokytojų ir alumnų. Dėl Tarybos veiklos visi suprastų vieni kitus ir būtų paprasčiau spręsti iškilusias (ypač mokiniams) problemas. Žinoma, bendradarbiaučiau su Alumni organizacija ir kitomis mokyklomis (dauguma, o ne vos keletu, kaip buvo iki šiol). Toks bendradarbiavimas pakeistų tą standartinį požiūrį į licėjų kaip „moksliukų mokyklą“. Labai palaikau Licėjaus viešųjų ryšių grupės idėją ir pats prisidedu prie jos veiklos. Dar vienas dalykas, kurį aš dalykas, kurį aš daryčiau – tai organizuočiau netikėtus, *crazy* renginius tam, kad išjudinčiau gana statišką licėjaus gyvenimą. Svarbus yra ir atvirumas licėjaus bendruomenei. Ketinu prieš kiekvieną savivaldos susirinkimą pakabinti skelbimus su pagrindiniais susirinkimo aspektais, kad kiekvienas, kuriam įdomi tam tikra tema, žinotų, kada apie tai bus kalbama ir galėtų prisijungti.

Padėtų: konkretumas, punktualumas, užsispyrimas, optimizmas, vadovavimo įgūdžiai. Trukdytų: šiek tiek per didelis ryžtingumas, valdingumas (ką pastebi daugelis organizavusių su manim renginius), tai, kad mėgstu pasiginčyti.

Lukas Vaivuckas

Kaip ketini susidoroti su krūviu? Ar paaukotum vieną kitą pažymį dėl savo pareigų?

Kitiems gali pasirodyti svarbu tai, kad esu TB'kas. Studijuoti ketinu Lietuvoje, o į TB programą atėjau, nes noriu nagrinėti dalykus giliau. Pasirinkau pamokas, kurios man yra tikrai įdomios ir nejaučiu jokios prievartos mokytis. Sugebu viską spėti laiku ir nemanau, kad nesusitvarkyčiau situacijoje, kai tuo pat metu užspaudžia ir mokslai, ir pareigos. Jei netikėčiau savimi, nebūčiau ėmėsis pareigų savivaldoje praeitais metais.

Kaip vertini dabartinio prezidento Povilo veiklą?

Kaip savivaldos narys sakau, kad tikrai buvo trūkumų. Bet trūkumai tik parodo, kur reikia eiti toliau. Matau pokyčius, kurie licėjui buvo ir yra būtini. Savivaldai stigo bendravimo su administracija, administracijai su mokiniais, o mokiniams – su savivalda. Nebuvo pakankamai iniciatyvos, pasigedau net pačių paprasčiausių reklamos dalykų, kad ir elementaraus lapukų dalinimo.

Ką manai apie savo konkurentą?

Augustas – stiprus konkurentas. Turi praktikos rinkimuose, bet, kita vertus, neturi patirties savivaldoje. Gresia arši kova.

Augustas Gornatkevičius

Jei pareiga yra ne tik privalomybė, bet ir mėgstamas užsiėmimas, teikiantis man malonumo, tai jai ir teikiu pirmenybę. Be to, aš moku gerai suderinti laiką ir kuo daugiau darau, tuo geriau jaučiuosi. Kartais mokslai kenčia, bet ką darysi. Gaila man tų mokslų. Gaila.

Kiekvienos savivaldos darbe yra pliusų ir minusų. Tik vienais metais teigiamų dalykų būna daugiau, kitais atvirkščiai. Gal Povilo savivalda darė daug nematomų darbų, nežinau. Bet nepaisant to, ar savivalda daug darė, ar tinginiavo, nei vienos savivaldos darbas dar nepakenkė licėjui.

Lukas yra toks konkurentas, kuriam nebūtų gėda pralaimėt. Jo idėjos yra labai stiprios ir jis pats toje srityje turi patirties, be to, yra geras oratorius. Manau, kad mes esam lygūs.

Tolerancija – tai kasdieniai išmėginimai

(Tęsinys. Atkelta iš 4 psl.)

Jie tiesiog sustabdo bet kokį savo aktyvų santykį su įvairiais dalykais. Bet yra ir kitokių žmonių. Žmonių, kurie supranta toleranciją ne kaip mėginimą ignoruoti svarbius klausimus, bet kaip kito žmogaus orumo pripažinimą, net jeigu tu ir nesutinki su juo. Manau, tai garbingesnė pozicija: suprasti, kad mes vieni kitų neperauklėsime. Ir nė neverta to daryti, nes niekas neturi tokio autoriteto žmonių tarpe, tokios įtakos, kad visus priverstų būti vienodus. Reikia suprasti, kad skirtumai egzistuoja ir juos reikia toleruoti protingai, tik susitarti dėl principinių sąlyčio taškų, kurie garantuotų civilizuotą bendrą buvimą: pagarba gyvybei, pagarba žmogaus vertei... Kai kurie tiki, kad dėl tokių dalykų galima susitarti gana nesunkiai, kiti mano, kad susitarti yra problemiška. Čia jau veikiau politinis skirtumas – vieni mano, kad Visuotinė Žmogaus Teisių Deklaracija ir žmogaus teisių principai yra būtent tai, kas yra arčiausiai praktinės tolerancijos, bet yra ir kitų, kurie kritikuoja tą pačią deklaraciją manydami, jog ji yra atgyvenusi ir neapriėpia naujų įtampų bei konfliktų. Į tai, ko jūs klausiate, neišmanoma atsakyti techniškai, sausu atsakymu – tai labai gyvi žmonių pasirinkimai, priklausantys ir nuo švietimo, ir nuo mokyklos darbo, kartais net nuo santykio su tikėjimu, bendruomene, tėvais, nuo to, kaip giliai žmogus tai supranta ir išgyvena, ar jam tolerancija yra tik viso labo toks dalykas, kurį reikia išmokyti kaip „nekalbėk, ko nereikia“, ar kažkas daugiau. Turiu pastebėti, kad man pačiam tokie dalykai atrodo kaip tolerancijos karikatūra – paimti ir nekalbėti apie tai, apie ką „nereikia kalbėti“. Priešingai, kartais aš geriau pasirenku kalbėjimą apie nepatogius dalykus, kurie išsako aktyvią mano pagarbą kitokiam žmogui. Manau, pavojingiausi yra vakuumas ir tylą. Nes tylą yra neapykantos pribuvėja. Kai žmonės nėra abejingi vieni kitiems, jie kalba, o tai jau gerai. Tačiau nestinga ir lazdos perlenkimų, pavyzdžiui, yra manoma, jog pasaulietiškas, agnostiškas žmogus yra visą laiką teisingas ir kad jeigu tikrai nustumsi į šoną visus religinius ginčus ir kalbėsi tik apie labai žemiškus dalykus, tai automatiškai būsi tolerantiškas. Anaiptol. Aplinkui man tenka matyti žmonių, kurie formaliai savo pažiūromis turėtų būti panašūs į mane (kad ir liberalų tarpe), tačiau jie yra netolerantiški, tarkim, krikščionys – aš tai aiškiai matau – jie net mėgina prievartauti tikrovę, norėdami, kad katalikų kunigai mąstytytų kaip sekuliaristai, o tai yra „nonsensas“ – jie

neturi taip mąstyti ir nemąstys.

Manau, kad mokyklose tokia tolerancija, apie kokią Jūs kalbate, nėra ugdoma, taigi kas laukia visuomenės, kurioje tolerancija yra suvokiama primityviai ir iki galo nepajaučiama?

Manau, kad kaip ir kiekvienoje šalyje, mes turime susitarti, jog kartais reikia pasistengti apvalyti tokią rimtą diskusiją nuo kasdienio skandalingumo apnašų. Žinoma, jeigu žmonės, ypatingai jauni, suvoks toleranciją vien pagal tai, ką rašo kai kurie skandalingi dienraščiai, bus blogai. Tačiau jie gali su mokytojais ar dėstytojais, tėvais susitarti dėl tokio svarbaus dalyko – negali galvoti ir kalbėti klišėmis, reikia pačiam susimąstyti apie savo realią gyvenimo situaciją – juk pats susiduri su žmonėmis. Tau neturi papasakoti, kaip būna gyvenime ir tu neturi sakyti „man nepriimtina tai, kas vyksta Dramblio Kaulo Krante“ – nekalbėk laikraštinėmis frazėmis ir klišėmis, kalbėk apie tai, ką tu išgyveni arba patiri tiesiogiai. Tokiu atveju, žmonės bus priversti kalbėti apie tikrus dalykus, kuriuos jie patiria, išgyvena savo aplinkoje. Neretai man tenka užduoti atsakomąjį klausimą kalbant apie toleranciją: ar jūs kalbate apie kažką, ką perskaitėte spaudoje, ar jums apie tai papasakojo, ar jūs tai išprotavote, ar jūs su tuo susidūrėte tiesiogiai? Kad yra tokia problema, tolerancijos problema?

Taip, aš susiduriu su ja.

Būtent tai ir yra įdomiausia – kalbėti apie tai, kai jūs iš tikro darote savo pasirinkimą. Tarkime, kai aplinkoje atsiranda čigonų – štai ir tolerancija jų atžvilgiu: patinka–nepatinka, bet tai yra gyvenimas, tai yra žmonės, jie yra šalia, o tau iškyla būtinybė apsispręsti. Ir mes matome, kaip žmonės nusprendžia. Aš manau, kad pirmas dalykas, kuris gali padėti diskutuojant apie toleranciją, tai nukreipti diskusiją į labai realią patirtį – mes neturime pradėti dirbtinai „literatūrinti“, „laikraštinti“ ar „portalinti“ savo patirties – vietoj to, susimąstykime apie labai realius pasirinkimus, kuriuos mes patys padarome. Ir aš nenoriu pradėti vaizduoti kokio šventojo, kuris pats nuo gimimo yra tolerantiškas – ką jūs, man pačiam kartais tai yra nelengva, ypač kai turi išlaikyti nors minimalų nuosaikumą prieš tuos, kurių nemėgsti – bet jie yra žmonės.

Kalbant apie žmones, taip, sutinku, tačiau kiek įmanoma išlikti tolerantiškam, kai kalbama apie nuomonę? Pavyzdžiui, viešojoje erdvėje nuolat vyksta diskusijos dėl abortų, eutanazijos įteisavimo. Kiek įmanoma tolerancija manantiems kitaip, kai kalba eina apie tokius visuomenei ir jos ateičiai svarbius dalykus?

Šiuo atveju susitarti beveik neįmanoma – kai kalba eina apie tokį sudėtingą ir jautrų klausimą, man atrodo, kad negalima eutanazijos prilyginti dalykams, dėl kurių žmonija iš principo susitaria – moterų, vaikų teisių. Netgi šalys, kurios yra labai patriarchalinės, pripažįsta, kad negalima visiškai ignoruoti moterų. Tačiau eutanazija yra visai kito rango dalykas. Tai – gyvybės reikalas, taigi labai sunku įsivaizduoti visišką žmonijos susitarimą šiuo klausimu. Lygiai taip pat neįsivaizduoju ir susitarimo dėl abortų – juk negali reikalauti, kad katalikas sutiktų su jais. Katalikai nesutinka todėl, kad gina gyvybę tomis formomis, kuriomis jos negina sekuliaristai. Jie kalba apie moters teises, moters kūną, moters emancipaciją ir autonomiją, tuo tarpu sąvokos tiek išsiskiria, kad net neįmanomas produktyvus ginčas. Suprantu, kad yra klausimų, kuriais aš su praktikuojančiu kataliku nesusitarčiau ir neturėčiau juo piktintis dėl to – nesu katalikas – kad ir kokia būtų mano pagarba katalikybei, nesu krikščionis ir neprivalau priversti krikščionių elgtis taip, kaip elgtųsi ne krikščionis. Šiuo atveju, kas man davė teisę jį tempti į kitą erdvę? Jis negali taip elgtis – pakanka to, kad mes su visiška abipuse pagarba suprastume vienas kito išeities pozicijas. Galbūt tada civilizuotai išsaldykime tą nesutarimą – gal ateities kartos ieškos kompromiso, gal Lietuva taps tiek katalikiška, kad atkris pats klausimas, nes sekuliaristai sutiks, kad jau viskas – gerbkime gyvybę tiek, kad abortų negalime daryti po tam tikro laikotarpio. Lieka tada jau niuansai, dėl jų susitarti irgi nelengva – klausimas, ar tu iki galo apibendrini tą principą. Ar, pavyzdžiui, karo metu išprievartavimą patyrusi moteris taip pat turi būtinai vengti aborto? Tie klausimai buvo iškelti buvusioje Jugoslavijoje, kai moterys buvo sistemiškai prievartaujamos. Ar ji turi gimdyti kūdikį, kuris yra ne iš meilės, ne iš jos laisvo pasirinkimo? Aš pats gerbiu instituciją, kuriai yra du tūkstančiai metų ir, man atrodo, kad katalikybėje slypi tiek išminties, kad negaliu turėti iliuzijos, jog aš arba panašūs į mane per dieną ar per dvi kuo nors įtikinsime jos atstovus. Ir nereikia to daryti, pamėginkime suprasti dvi pozicijas –

visuomenė visada yra ir bus įtemptas dialogas – nebeturiu iliuzijų, bent jau savo dabartiniu gyvenimo laikotarpiu, kad egzistuoja lengvi klausimai – jų iš principo nėra. Normalioje visuomenėje niekas nėra paprasta ar lengva, o ypatingai sunkūs yra politiniai-etiniai klausimai. Ir kuo visuomenė brandesnė, kuo civilizuotesnė, tuo ji labiau negniaužia diskusijos – ji palaiko tam tikrą aukštą minties ir polemikos temperatūrą. Bet kaip žmones išugdyti, kad jie netaptų priešais diskutuodami? Štai čia ir reikalinga tolerancija: supratimas, kad nė viena pusė nėra iki galo tiek autoritetinga, kad primestų savo tiesą arba doktriną visai žmonijai šios akimirkos būdais arba vienos trumpos istorijos atkarpos kalba bei siužetais. Man atrodo, kad kalba eina apie išmintį. Tačiau patikėkite, man yra svetimas manymas, jog tolerancija yra sekuliaristų noras primesti pasauliui savo nuomonės – kartais liberalų, ypač Europos Parlamento kolegų liberalų tarpe pastebiu tų tendencijų – man jos nepatinka. Man nepatinka, kad mano aplinkoje kartais karingai kalbama apie Vatikaną, popiežių, ir prisipažinsiu: aš nedalyvauju. Manau, kad reikia būti nuosekliems – jeigu mėginame, kad gerbtų mūsų modernųjį jautrumą, turime gerbti ir kitų jautrumą.

Kalbant apie migraciją, atrodo, kad globalėjant pasauliui jos turėtų daugėti, juk vis daugiau žmonių suinteresuoti jos egzistavimu, tačiau atrodo, kad jos, priešingai, mažėja. Kaip manote, kiek tolerancija, padedanti įsitvirtinti emigrantams, yra realus pavojus mažesnėms tautoms, tokioms kaip lietuvių, galutinai netekti savo identiteto?

Tai daugelio faktorių mišinys. Pirmas dalykas, atmesčiau tą naivią teoriją, kurią sukūrė prancūzų švietėjai, kad kuo modernesnė visuomenė, tuo ji mažiau religinga – tai būdinga būtent protestantiškoms Šiaurės Europos šalims, kuriose bažnyčios atitolimas nuo visuomenės gyvenimo toks stiprus, kad kunigai yra tapę biurokratais – nebe sielų ganytojais, o tiesiog valstybės tarnautojais. Visai kitokia situacija yra kalvinistinėse šalyse, tarkim Jungtinėse Valstijose – Amerika yra daug religingesnė už daugelį Europos šalių, tačiau ir čia yra pakankamai daug tikinčių šalių. Išvis, matydamas religijos atgimimą pasaulyje, turiu pasakyti, kad ši švietėjų idėja pati save palaidojo – nebegalima teigti, kad kuo daugiau modernizmo, tuo mažiau tikėjimo. Sakymas, kad Europoje nebelieka krikščionybės man panašus į moralinę paniką. Kur

įrodymai, kad jos nėra? Mažiau žmonių bažnyčias lanko? O kiek yra formaliai ne krikščionių, kurie yra visiškai internalizavę krikščioniškas vertybes ir jomis gyvena, išdidžiai skelbdamiesi esą ateistai, bet neretai visiškai paisydami fundamentalių krikščioniškų tradicijų? Antras dalykas, esama dinamikos – kartais tikėjimo pozicijos susilpnėja, kartais sugrįžta. Taigi, tikrai neteigčiau, kad globalizacija reiškia automatišką žmonių nureligijimą, lygiai kaip ir neteigčiau, kad ji reiškia tolerancijos didėjimą – nebūtinai. Kartais matome, kad be galo modernios ir labai aukšto lygio visuomenės sukelia kruvinus konfliktus. Leiskite jums priminti, kad vokiečių žemėje, kurioje gimė ir nacizmas, buvo išsiskleidusi pati aukščiausia Europos kultūra – daug kas atsisakė tikėti tuo, ką matė Hitleriui atėjus. Kas mums sakė, kad būtinai tolerancijos daugės? Galbūt priešingai, įvyks tokios permainingos gyvenimo, kad jos pradės mažėti? Bijau, kad Europoje tai ir vyksta šiuo metu – naujos įtampos atsiranda būtent todėl, kad permainingos yra tokios didelės, jog politikams darosi lengva manipuliuoti žmonių nesaugumo jausmu. Ir jie manipuliuoja, nes nori laimėti rinkimus ir būti populiarūs – užuot dirbė sunkų darbą, kūrę programas, su žmonėmis kalbėję argumentų kalba, jie juos gąsdina. Man atrodo, kad globalizacija reikš labai didelį svyravimų ciklą. O kalbant apie emigraciją, man pačiam daug metų teko gyventi skirtingose visuomenėse, ir aš jums turiu pasakyti – yra tikrai tolerantiškų šalių, į kurias jei ne lengviau integruotis, tai bent jau lengviau surasti sau patogią nišą. Šia prasme olandai yra tikrai tolerantiška tauta. Anglai taip pat yra pakankamai pakantūs, nors daug kas priklauso nuo tavo statuso – mes šiuo atveju turime neužmiršti, koks vaidmuo tenka migrantams – kylančioje ekonomikoje darbo jėga visur yra sveikinama, kas kita kai į elitą nusitaikai, kai svetimšalis nori tapti profesoriumi ir mokyti bei formuoti tos šalies jaunimą – yra daug mylių, kurias reikia nueiti, kol tau leidžiama lavinti svetimos šalies jaunimą. Ypač humanitarui arba socialinių mokslų atstovui: juk jis tuomet susisieja su tiesioginiu žmogaus ugdymu – matematika, kompiuteriai yra dalykai, kuriais tu nepalieti kito žmogaus sielos, o štai humanistikoje tikrai formuojama kito žmogaus siela. Čia ir bliūkšta visi stereotipai ir iliuzijos apie tai, kad egzistuoja visiškai tolerantiškos sistemos ar šalys – visur yra savos atmetimo reakcijos – priklauso, kokio statuso ir lygio konkurentas esi. Jeigu nori patekti į svetimą elitą – visada bus sunku. Nebent būtum labai turtingas ir suveiktų kapitalizmo logika – būk

tu, atleiskite, analfabetas, bet jei esi turtingas, būsi reikalingas kitai ekonomikai. Jeigu ateini kaip darbo jėga šalyje, kuriai jos reikia, viskas taip pat gerokai paprasčiau. Ir Lietuvai netrukus reikės darbo jėgos – ji praturtės, o visi lietuvičiai gi norės būti teisininkais, vadybininkais ir medikais – tada ir kils klausimas „O kas dirbs?“ Lietuviai buvo emigrantų, net išsklaidytos diasporos, tauta ir iki Antrojo pasaulinio karo (žinoma, mastai buvo ne tokie), ir, man atrodo, istorija truputį kartojasi. Bet tada lietuviai turėjo savo svajonę kaip nors neleisti išnykti iš pasaulio pavergtai savo tėvynei, todėl jie sąmoningai kūrė „atsarginę“ Lietuvą. Dabar gi „atsarginės“ Lietuvos kurti nereikia – Lietuva yra Europos Sąjungoje, tai NATO ginama valstybė, bet yra kita problema – ar mūsų akyse nesikeičia pati tauta kaip egzistavimo forma? Ar nėra taip, kad nebeveikia formulė: kalba-žmonės-teritorija, kad yra kalba, dar kažkokie jautrumo tipai, bet nebelieka teritorijos kaip vienijančio veiksnio? Zygmuntas Baumanas jau prabilo apie tautą kaip naują eksteritorinį darinį. Žinoma, mums viskas dramatiškiau – mes nedidelė šalis, todėl skausmingiau reaguojame. Viena vertus, lietuvių emigravimas turi plusų jau vien todėl, kad nemažai žmonių, kurie yra „tarptautiški“, pažįsta pasaulį, ir jei dalis jų grįžtų, Lietuva darytųsi atvira, vakarietiška ir konkurencinga. Minusai tas, kad neretai išvažiuoja jauni, protingi žmonės, kurie galėtų stipriai padėti keistis atmosferai į gerąją pusę savo šalyje. Nukurčiau scenarijų, ar bus gerai, ar blogai – įtariu, kad mes tiesiog skaudžiau pajusime pasaulio permainingas, kadangi neturime labai svarbių institucijų ir nepriklausome pasaulio galingiesiems nei savo ekonomika, nei savo politika. Mes savo oda jas pajuntame – ir migraciją, ir elektroninę komunikaciją, ir žmonių santykių kitimą. Man atrodo, kad su tolerantiškumu yra taip: nereikia jo suabsoliutinti, reikia tik suprasti, kad žmoguje yra išminties balsas, kuris gali reikštis nebūtinai per toleranciją, bet ir kitomis formomis – žmogiška atjauta, solidarumu, empatija. Pripažinkite, tolerancija yra truputį biurokratų ir politikų išniekintas žodis – jie pavertė jį tokiu mediniu, nieko nesakančiu rąstu, su kuriuo gali daryti ką nori; tai žodis-pliauska – be formos, be turinio, be nieko. O iš tikrųjų pats reikšminys slepia turtingą ir svarbią žmogišką įtampų zoną. Tolerancija yra gyva ir nesukarikatūrinama tol, kol aš arba jūs pasiruošę ginti svetimąjį. Bet jeigu mes išvesime tam tikrą privalomą žodyną, kurį pavartojus tu jau esi kaip ir tolerantiškas, sukursime karikatūrą.

Tačiau kalbant apie grupių gynimą, galima pastebėti, kad kartais jis paskatina dar didesnę neapykantą. Pavyzdžiui, viešojoje erdvėje dažnai atsiranda antisemitinių pareiškimų, į kuriuos reaguojant, pastarieji tik aštrėja.

Čia visą laiką reikia imtis išminties – juk ne visą laiką reikia ginti grupę kaip tokią, būna kartais taip, kad konfliktai net lieka ne iki galo įvardijami. Paprasčiausiai panaudojamas žodynas arba argumentai, kuriuos vartoja naciai, ir tiesiog yra jautriai reaguojama – ne todėl, kad žydai paliesti, bet todėl, kad atmintis veikia, išsigąstama, kad gali būti pradėtos teisinti kalbėjimo ir mąstymo formos, kurios jau vieną kartą pasireiškė Europoje. Tai, apie ką jūs kalbate, gali būti neadekvati reagavimo forma – kalba eina apie tai, kas neišvardyta, kas yra giliai – atminties traumos arba dar gyva atmintis, prisimenanti baisius dalykus, o išeina panašu į grupių stalo tenisą arba šaudymąsi tuščiais šoviniais. Čia nereikia ieškoti ypatingų žmogaus teisių – esu įsitikinęs, kad jei esama rimto antisemitizmo atvejų, žydams nereikėtų pulti patiems kolektyviai reaguoti – tai Lietuvos garbės reikalas – patys lietuviai turi vieną kartą tai aiškiai įvardinti ir išspręsti. Kitas dalykas, kai nebėra kito būdo – kai tyli ir politikai ir visuomenininkai – tada nieko nebelieka, kaip tik senstančiai bendruomenei ginti savo orumą ir tėvų atmintį. Tam, kad būtų galima išvengti antisemitizmo didėjimo, žinau tik vieną būdą: reikia bendrauti be kategorijų „jūs“ ir „mes“, normaliai kalbėtis. Žinoma, būtų gera, kad ir žydai kartais išvengtų tokių apkasų ir suprastų, kad patys yra politiniai ir pilietiniai lietuviai. Daugelis tą puikiai jaučia ir supranta, tad ta dichotomija yra netikra – kokie ten „jie“? Tai mano draugai, bendrapiliečiai, mano kultūros žmonės. Man, tarkim, tėvai paaiškino, kad esu žydas, kai buvau gal dvylikos metų – esu užaugintas kaip lietuvis ir niekada nesuprasdavau, kad juo nesu – ir dabar save laikau lietuviu. Tai yra žmogiškos brandos dalykas – turi apie tai natūraliai kalbėti, ne klišių ar prokurorų kalba. Bet jūs esate teisi – pareiškimų ir kaltinimų komunikacija niekur neveda.

Na ir pabaigai šiek tiek apie patį tolerancijos formavimąsi: kaip kitose Vakarų Europos šalyse formavosi tolerancijos tradicija ir kiek ji yra pakitusi šiandien? Kuo tolerancijos pobūdis skiriasi Amerikoje?

Amerikiečiai yra tam tikroje terpėje tolerantiški todėl, kad yra gimę kaip daugiatautė politinė bendrija ir neturi tos „savo-svetimo“ priešpriešos, kurią turi europiečiai. Amerikiečiai tave gali kviestis į namus jau antrąją pažinties vakarą – jie tiesiog tokie, nes nesupranta, kas tas svetimas – jei tu moki angliškai, gyveni šalia ir esi geras žmogus, nėra jokios problemos. Šia prasme jie tolerantiški, bet nesu tikras, ar tolerantiškesni už Europą kitoje terpėje, pavyzdžiui, daugiakalbystės niuansais – amerikiečius trikdo kalbėjimas ne anglų kalba šalia jų, o europiečių – ne. Viskas priklauso nuo tolerancijos aspekto. Kalbant apie tolerancijos ištakas, jos yra ir filosofinės (Sokrato etinis intelektualizmas), ir religinės – krikščionybės vaidmuo ir įtaka tolerancijos formavimuisi nekelia jokių abejonių. Moderniaisiais amžiais tai veikiau aristokratiška pozicija, neretai filosofų, pabrėžianti gebėjimą sugyventi ir sutarti su kitaip jaučiančiais ir mąstančiais. Bet vėliau to savo aristokratizmo ir religinės auros tolerancija pradėjo netekti – ji buvo „rutinizuota“. Tai gerai, jei daugiau žmonių supranta, kad tolerancija, jei ji nėra karikatūrinė ir nepainiojama su abejingumu (kurį Vytautas Kavolis laikė socialine patologija), reiškia, jog negalima žeminti kito žmogaus. Tada jie gina svetimą orumą suprasdami, kad tiktai su oriu žmogumi galima kurti laisvą santykį visuomenėje – juk draugas, mylimoji – tai laisvų žmonių sąjunga. Blogai yra tai, kad kai šią sąvoką pasigauna politiniai technokratai ar biurokratai, jie ją suniekina, iškraipo, „instrumentalيزuoja“ ir paverčia tokiu nieko nereiškiančiu blizgučiu, kurį naudoja kaip nori. „Būkime tolerantiški“ – ką tai reiškia? Taip ir matau anekdotišką situaciją, kai koks nors aukštas Briuselio biurokratas kalba apie privalomą toleranciją, bet pats apsistato tik savo rato ir kultūros žmonėmis, kad būtų paprasčiau. Ką reiškia tolerancija? Tai kasdieniai, labai nelengvi, žmogiški išmėginimai. Tolerancijai reikia žmonės ruošti lygiai taip pat, kaip santuokiniam gyvenimui, kad jie suprastų, kas yra atsakomybė kitam žmogui. Tolerancijos reikia mokyti – atsakingai ir nebanaliai.

Šis tekstas buvo spausdintas Jaunimo kultūros gyvenimo žurnale „Pašvaistės“ ir tinklalapyje bernardinai.lt

Pašvaistė

Nebyliai komunikacijos amžiuje

Lukas Vaivuckas

„Kita stotelė – Licėjus“, – ilgai laukiau, kol važiuodamas į mokyklą galėsiu išgirsti šią frazę. Kodėl? Nes dabartinėje situacijoje tai gana reprezentatyvu. Ne taip dažnai skamba licėjaus vardas už jo ribų. Be to, taip iki galo ir neatrasta dialogo tarp mokinių, administracijos, renginių organizatorių ir savivaldos forma. Kartais susimąstau, kad nei patys apie save pakankamai žinome, nei kiti apie mus.

Be abejo, akademiniai licėjaus pasiekimai žinomi plačiai, tačiau galėtume labiau prisidėti formuodami kultūrinę mokinių erdvę, daugiau bendrauti su kitomis mokyklomis. Pernai tradicinių tarpmokyklinių mainų data ir modelis buvo sumąstytas be mūsų žinios. Nė menkiausio pranešimo negavome... „Iškritome iš konteksto, mielieji“, – pamaniau, nurijau kartėlį ir kartu su savivalda pradėjau galvoti, kaip elgtis.

Kadangi parinkta mainų data buvo kaip tik Šimtadienio dieną, mainų su Mykolo Biržiškos, Žirmūnų ir Žemynos (!) gimnazijomis teko atsisakyti. Nieko, išgyvenom, bet visgi liūdna. Galbūt verta pagalvoti apie materialesnę bendravimo su kitomis mokyklomis formą? Praėjusiais mokslo metais licėjyje apsilankęs Pilietinės visuomenės instituto direktorius Darius Kuolys liūdnai konstatavo, kad net sovietiniais laikais buvo leidžiamas tarpmokyklinis laikraštis. Dvidešimt pirmajame amžiuje užsiimti panašiu leidiniu būtų žymiai paprasčiau – ačiū visagaliui internetui. Laikraščio pagalba būtų labai paprasta perimti kitų mokyklų renginių patirtį, idėjas, informuoti apie tarpmokyklineis renginius, skelbti visiems aktualias naujienas.

Manau, kad licėjus galėtų aktyviau dalyvauti ir įvairių „politinių“ jaunimo organizacijų veikloje, o mokinius reikėtų informuoti apie tai, kuo užsiima tokios organizacijos, ir ką jų dėka galime pasiekti. Pernai mėginome patekti į Lietuvos mokinių parlamentą, deja, atsimušėme į biurokratinės kliūtis ir mums nepavyko. Nėra ko stebėtis – mėginimas nuvo beprecedentis, nelabai žinojome, kada kaip elgtis, tiesa, dabar jau turime, ką pasakyti ateities kartoms. Vis dėlto kol kas svarbesnės diskusijos švietimo klausimais vyks be licėjaus mokinių atstovo. Malonu, kad šiemet mus prisiminė Lietuvos moksleivių sąjunga ir pakvietė į moksleivių forumą, deja, tikrai nemanau, kad kuris liceistas mėgintų kandidatuoti į šios institucijos pirmininko postą – dauguma mūsų nė nežinome apie tokią galimybę. Problema išlieka ta pati – nesidaliname turima informacija. Mano nuomone, tai ištis puiki priežastis gaivinti licėjaus internetinį puslapį.

O kaip vidinė kultūrinė mokyklos erdvė? Ar daug licėjyje renginių? Tikriausiai dauguma Jūsų, gerbiami skaitytojai, atsakytų, kad nemažai. Bet kai preaejusiais metais KTU mokiniai lyg tarp kitko prasitarė, kad jų gimnazijoje renginiai vyksta kiekvieną penktadienį, likau, prisipažinsiu, išsižiojęs. Niekada anksčiau man nebuvo kilusi mintis apie tokį intensyvių kultūrinį mokyklos gyvenimą. Ir ne dėl to, kad mes to nesugebėtume, o ne. Licėjyje be galo daug talentingų žmonių, tikrai daugiau nei matome per pasirodymus, tačiau dauguma jų dažniausiai reiškiasi tik už licėjaus ribų. Tikiu, kad galime sudaryti galimybes visiems pasireikšti ir čia, visus galime paskatinti atiduoti dalelę savo talento ir mūsų nedidelei bendruomenei. Trūksta komunikacijos. Žodžių tikrai neužtenka, reikia išradingesnės reklamos, kuri pritrauktų ir sudomintų tiek dalyvius, tiek ir žiūrovus. Iniciatyvumo reikia.

Turime atsakyti sau į porą klausimų – ar norime, kad mus toliau įsivaizduotų kaip iš knygų neišlendančius moksliukus? Ar apie mus ir toliau bus galima išgirsti tik žurnalo „Veidas“ reitinguose? Tikiu, kad licėjus yra be galo perspektyvus, tereikia atrasti savyje noro perduoti tai, ką turime gero ir perimti tai, ką turi kiti.

Licėjaus elektroninė erdvė

Direktorių Saulių Jurkevičių kalbino Eidvilė Banionytė

Vienas iš išskirtinų licėjaus bruožų - pažymių knygelių nebuvimas. Mokiniai gali jaustis laisvi ir nekontroliuojami, atsakingi už savo mokymąsi ir neverčiami atsiskaitinėti tėvams už kiekvieną pažymį. Žinia, jog licėjuje bus įvedamas elektroninis dienynas, sukėlė įvairių nuomonių. Vieniems jis asocijuojasi su griežta pažymių ir lankomumo kontrole, kitiems - su patogia galimybe gauti ir skleisti naudingą informaciją.

Jau pirmomis mokslo metų dienomis girdėjau daug kalbų apie tai, jog licėjus praras savo išskirtinumą, mokiniai skaudžiai atsisveikinę su 104-u kabinetu dabar praras ir savarankiškumą bei laisvę mokantis.

Norėdama išsiaiškinti kokia yra tikroji elektroninio dienyno paskirtis ir padėtis, pakalbinau mokyklos direktorių Saulių Jurkevičių.

Kokia yra pagrindinė šio dienyno įdiegimo idėja?

Pagrindinė idėja – sukurti patogią institucinę erdvę, kurioje būtų galima dalintis turima informacija. Tai skatins aktyviau kurti ir geriau kompiuterizuoti licėjaus erdvę, kabinetuose jau pradėti diegti nauji kompiuteriai, stacionarios multimedijos. Šiais elektronikos laikais, tokios erdvės neturėjimas gali reikšti šioji tokį atsilikimą, elektronines erdves turi net vaikų darželiai.

Parėjimas į elektroninę erdvę taip pat skatins mažesnę popieriaus sunaudojimą, įžengsime į „žalesnę“ gyvenimą, šiek tiek sumažinsime išlaidas mokyklos kanceliarijai.

Kokių tikslų siekiama?

Pirmasis tikslas – ne kontroliuoti mokinius, o turėti erdvę, kurioje galėtume bendrauti, dalintis informacija. Tarkim noriu perduoti svarbią informaciją mokiniams, tai pirmiausia turiu perduoti ją klasių vadovams ir tik tada, jie patys perduoda ją auklėtiniams. Įdiegus dienyną, bus galima šį darbą atlikti žymiai paprasčiau, turėdamas svarbios informacijos tiesiog pats persiųsiu šią informaciją tiesiogiai mokiniams, taip bus sutaupyta laiko, o

informacija tikrai pasieks reikiamus asmenis.

Antrasis tikslas – naudoti dienyną kaip gerą mokomąją priemonę. Dalykų mokytojai galėtų dalintis papildoma ir jų manymu įdomia informacija, kurią vertėtų žinoti, kelti namų darbų užduotis.

Trečiasis tikslas – informacijos pateikimas tėvams. Šis dienynas suteiks galimybę pateikti profesionalias ataskaitas apie mokinių mokymosi rezultatus, pusmečio gale tėvai galės apžvelgti pusmečio pažymių suvestines, kurios iki šiol buvo pateikiamos raštu. Tėvai taip pat galės bendrauti su klasės auklėtoju, mokytojais, sužinoti apie mokyklos veiklą, naujienas, išvykas.

Kokia yra dabartinė dienyno padėtis?

Šiuo metu dienynas yra bandomojoje stadijoje, mokytojai mokosi su juo dirbti. Galima sakyti, kad jo dar nėra.

Nesame apsisprendę dėl pažymių pateikimo, nežinome, kaip juos skelbsime. Manoma, jog kas du mėnesius, tam tikromis dienomis. Pažymių pateikimas nėra pagrindinis tikslas, todėl nesureikšmėsime jo. Stengsimės pateikti pusmečio pažymių ataskaitas, kelis kartus per pusmetį ir pažymius, nebūtinai visus.

Kaip kuo optimaliau naudoti šią elektroninę erdvę aptarsime mokyklos taryboje.

Iš viso to ką sužinojau, susidariau teigiamą nuomonę ir manau, jog elektroninės erdvės į licėjų įvedimas tikrai nepakenks, o priešingai – sustiprins bendravimą, palengvins organizacinius darbus ir t.t. Šio, vadinamojo elektroninio dienyno, net negalima vadinti dienynu, juk pagrindinis tikslas yra informacijos apie licėjaus veiklą, įvykius pateikimas, patogus bendravimas. Tikrai nematau, kad mokiniams vertėtų jaudintis dėl šios erdvės veikimo, pažymių ataskaitas tėvai taip ar taip gaudavo pusmečių gale, o dar poros pažymių per metus pateikimas nieko nepakeis. Nesusidarykime išankstinės neigiamos nuomonės, palaukime, kol ši erdvė ims funkcionuoti ir tada galėsime kalbėti apie jos veiksmingumą, plusus ir minusus.

LICÉJAUS ALUMNI

Sveikas, licėjininke.

Kaip gyveni? Man sekas gerai, ačiū. Aš ką tik pabaigiau Licėjų. Matkės gavau šimtą – juk pas Budvytį mokiaus. Istoriją turėjau HL. Šiaip ne taip ištempiau šešetui, bet pakartot egzo tikrai nenorėčiau. Vasara pralėkė labai greit. Važiavau į Atgają pirmą kartą kaip vadovas – *super!*

Dabar mokaus fiziką VU. Dar mokaus ISM. Daug klasiokų išvažiavo į Angliją, bet susitinkam per kiekvienas atostogas. Trečiam kurse pasiėmiau akademines atostogas ir išvažiavau su vaikinu į Londoną užsidirbt pinigų. Paskui važiuom į Norvegiją (jis mokėsi kalbos). Dabar važiuosim į Iraną. Daug rašau. Filologijos daugiau nebestudijuosiu.

Įstojau į magistrą Oksforde. Labai brangu, bet kam dabar lengva? Bent jau gavau LA stipendiją.

Šią vasarą gavau diplomą ir nuėjau dirbti į *PricewaterhouseCoopers*. Grėžia kaip šlapia skudurą (per savaitę kartais dirbu iki 70 valandų), bet ir moka gerai. Į Lietuvą kol kas grįžt neplanuoju, reikia čia bent kelis metus padirbt, įgaut patirties, o tada jau galima galvot apie bent jau *mid-level manager* darbą tėvynėj.

Antrus metus Tauragėje dirbu su programa „Renkuosi mokytis!“. Žinok, kai sėdėjau Licėjaus suolo, negalvojau, kad mokytojo darbas toks sunkus. Nusiimu kepurę prieš visus mokičius.

Neseniai su žmona (buvom vienoj klasėj Licėjų) susilaukėm pirmo vaiko! Dabar nelabai išsimiegu.

Prieš metus įkūriau savo IT paslaugų kompaniją. Užsakymų netrūksta, vis samdom naujus programuotojus. Galvoju, gal reiktų užsiimti kokia socialine veikla, paimti porą liceistų kaip praktikantus ir perdaryti Licėjaus puslapį.

Tapau Krašto apsaugos viceministru. Viskas iš vidaus atrodo kitaip, nei kad piešia žiniasklaida.

Niekur iš Lietuvos nevažiuosiu, nes man gerai ir užsienyje.

Sėkmės egzaminuose liceiste! Susitiksim LA sąskrydyje!

Kartais juk užduodi sau klausimą: „O ką gi veiks visi mano klasiokai po 5-ų, 7-ų ar 10-ies metų?“ Nuo šiol galėsi bent gudriai paspėlioti, nes kiekviename „Andų“ numeryje rasi po įdomų atsakymą į klausimą „Ką alumni veikia visą dieną?“

„Kaip vasara?“ – Čekija, Olandija, Tailandas

Gabrielė Šatkovskytė

Galiu lažintis, kad daug kas girdėjęt klausimą: „Kaip vasara?“. To paties nusprendžiau paklausti ir Rimgaudo Stundžios, Elenos Dulskytės bei Kęstučio Vilčinsko, kurie vasara dalyvavo tarptautinėse olimpiadose.

*Su IV C klasės mokiniu **Rimgaudu Stundžia** susitikome licėjaus fojė ir kalbėjomės apie Vidurio Europos geografijos olimpiadą Čekijoje. Rimgaudas namo pargabeno bronzą!*

Vidurio Europos tarptautinė olimpiada. Ką tai reiškia? Kokios šalys dalyvavo?

10 šalių. Lietuva, Latvija, Estija, Rusija, Lenkija, Slovėnija, Slovakija, Čekija, Kroatija ir Rumunija.

Kokios buvo olimpiados užduotys?

Buvo keturios užduotys. Pirma buvo GPS užduotis. Gavom GPS'ą, jame buvo suvesti septyni ar aštuoni punktai. Mes turėjome rasti punktus ir juose atlikti užduotis. Kita buvo teorinė užduotis. Dar buvo Multimedia quiz'as: klausimai tau pateikiami per multimediją. Ir buvo du darbai lauke. Pirmas – mus nuvežė į karjerą, mes ten turėjom siūlyti, kaip jį būtų galima praplėsti ir rekultyvuoti. Gavę geologinius, dirvožemio žemėlapius ir rekomendacijas ir atsižvelgdami į juos turėjom priimti teisingiausią sprendimą. O kitas - Brno parodų centre mums reikėjo pasiūlyti renovavimo planą. Bet iš tikrųjų tai tas centras visai naujas ir nebuvo ten ko renovuoti.

Ar turėjot kokių neolimpiadinių užduočių?

Taip. Pavyzdžiui, pirmą dieną turėjom kultūrinę prezentaciją. Reikėjo sugalvoti, kaip pristatyti Lietuvą. Mes tradiciškai ją siejome su krepšiniu. Paskutinę dieną, jau po rezultatų, važiovome į ekskursiją po Brno. Dar po Moravijos karstų regioną vaikščiojom, urvus apžiūrėjom.

Kaip atrodė Lietuvos delegacija?

Aš važiauvau, Mantas Butrimavičius iš Marijanpolės, Rokas Danilevičius iš Vilkaviškio ir Gitana Grudytė iš Gargždų. Dar su mumis važiovo du vadovai: LGMA prezidentas Rytas Šalna ir mokytojas

Georgijus Sapožnikovas. Jie nuolat važinėja. Labai smagūs žmonės. Papildo vienas kitą.

Ką laisvu laiku veikėte?

Iš ryto visada atsikeldavome ankščiau. Buvo karšta, tai mes kiekvieną rytą nueidavome į tokį tvenkinį išsimaudyti. Jame vanduo būdavo baisiai šiltas. Dienos metu gaudavome užduotis arba važiuodavome į ekskursijas, o vakare tai tarpusavyje bendravome. Šventėm.

Kokie nuotyčiai labiausiai įsiminė?

Na, su olimpiados organizavimu susiję... Jis, beje, buvo labai prastas. Buvo juokinga, kai davė vienam iš mūsų padėką, kurioje buvo užrašyta ne Lithuania, o Latvia. Ir kai latviai gavo komandinę padėką už antrą vietą komandinėje įskaitoje, tai tas žmogus iš mūsų komandos buvo prirašytas prie jų.

Papasakok dar apie olimpiados organizavimą...

Jis tikrai buvo labai prastas. Visiems nepatiko individualios užduotys, ir apskritai visos, nes, pavyzdžiui, teorinėje užduotyje reikalavo labai daug faktų. Paprastai, kai einama į tarptautinį lygmenį, ten jau yra vertinimas, analizė, ir visi to tikėjosi. O čia jie klausė tokių faktų, kurių net patys vertintojai nežinojo, gal internete ieškojo. Kita tarptautinė olimpiada vyks Vokietijoje, todėl mes viliamės, kad vokiečiai viską suorganizuos preciziškai ir daugiausiai bus vertinimo ir analizės užduočių. Taip pat, šioje olimpiadoje turėjome problemų vienoje iš praktinių užduočių – užduočių aiškintoja nebuvo susipažinusi su užduotimis ir labai prastai mokėjo anglų kalbą.

Gi reikėjo mokytoją Čiapą pasiimt!

Taip, kilo tokia idėja, kai važiovom į Čekiją, bet...

Ar sutikote kokių nors stereotipinių užsieniečių?

Yra tam tikrų stereotipų, kurie susiformavo. Pavyzdžiui, latviai mėgsta pašvęsti, o kai slovėnai užlipa ant scenos prisistatyti, tai visada žinok, kad

gausi daug dovanų iš jų. Visi dovanų vežasi, bet slovėnai jų vežasi daugiausiai.

Ar daug dirbai, kad patektum į tarptautinę olimpiadą?

Didesnę dalį laiko ruošdamasis mokiausi angliškus terminus. Man labai padėjo tos žinios, kurias gavau mokytojos Bitinienės pamokose. *Linking words*, rašinio struktūra, minčių dėstymo tvarka, žodynas. Šiaip, turi domėtis, kas pasaulyje vyksta. Net ir olimpiadoje gavom užduotį su Gadafiu.

Kaip patekai į šią olimpiadą?

Visų pirma, reikėjo respublikinėje olimpiadoje laimėti medalį arba respublikiniame Česlovo Kudabos konkurse užimti pakankamai aukštą vietą. Laimėtojus paėmė į atranką. Joje buvo dvidešimt žmonių ir iš jų pirmi keturi pateko į komandą, kuri važiovo į Čekiją.

Gal norėtum ko nors palinkėti liceistams?

Palinkėti liceistams? Hmm... Skaitykit „Andus“. O šiaip, nereikia bijot, jei nori kur nors sudalyvauti. Jeigu patinka, eik ir pabandyk – nieko neprarasi.

*Taip pat, interneto pagalba susisiečiau su **Elena Dulskyte**, kuri šiemet pradeda studijas Kembridžo universitete Jungtinėje Karalystėje. Ji pasakojo apie tarptautinę matematikos olimpiadą Amsterdame, kurioje dalyvavo kartu su Edvardu Poliakovu, Linu Klimavičiumi ir Motiejumi Valiūnu.*

Sveikinu laimėjus bronzą! Ar galėtum papasakoti apie kelionę ir olimpiadą?

Ačiū už sveikinimą. Visgi tai jau antra mano bronzą iš eilės, todėl tai daugiau nesėkmė, o ne laimėjimas. Kalbant apie olimpiadą, yra daug įvairių pusių. Pradžiai reikia suvokti, kad pasaulinė olimpiada yra ne vien matematika, bet ir tos kelios dienos, kai visiškai kitaip gyveni, susitinki žmones iš viso pasaulio (dalyvavo daugiau nei 100 valstybių) ir su jais visuomet randi kažką bendro. Kaip ir licėjuje. Tik pasaulinėje gal tai jaučiasi smarkiau, ten nėra dviejų panašių, nėra nuspėjamų žmonių, visi jie turi savo kelią į sėkmę ir savo požiūrį.

Apie Olandiją – įsiminė laisvė. Lyginant su

kitomis olimpiadomis, niekur nesutikome tiek daug ekspresyvių, draugiškų kosmopolitų kaip Olandijoje. Laisvė jų įstatymuose – apie žolės parduotuves ir raudonųjų žibintų balkonus, matyt, visi žino – atsispindi žmonėse.

Ar galėtum papasakoti, kaip vyko olimpiada, ką veikėte tas kelias dienas?

Pirmas dvi olimpiados dienas mes dalyvavome atidarymo ceremonijoje, sprendėme užduotis. Iki to momento, kai paskutinis uždavinių lapas buvo atiduotas, tvyrojo bailsi tylą, nerimas jautėsi ore. Bet vėliau prasidėjo ekskursijos, bendravimas, stalo ir sportiniai žaidimai, tad mes tiesiog smagiai leidome laiką.

Kokių šalių žmonės paliko didžiausią įspūdį?

Įspūdį paliko daug komandų – ir Dramblio Kaulo Kranto atstovai, prieš kuriuos vaikinai lietuvičiai žaidė futbolą (ir laimėjo), ir serbai, kurie būdami aukščiausio lygio matematikais yra komunikabilūs ir labai dainingi. Ten visi buvo žmonės-siurprizai.

***Kęstutis Vilčinskas** pasakojo apie tarptautinę informatikos olimpiadą Tailande, Pattaya mieste*

Kada ir kaip vyko ši olimpiada?

Olimpiada vyko Tailande, Pattaya mieste, liepos 22-29 dienomis.

Mes su komanda ten nuvykome keliomis dienomis anksčiau, tai vertinau kaip progą labiau pažinti šalį ir kultūrą, nes pačios olimpiados renginiai buvo labai „vakarietiški“ – gyvenome bene prabangiausiame miesto viešbutyje, visur mus vežiojo samdyti autobusai, nelabai turėjome elgesio laisvės. Tas porą dienų gyvenome Bankoke. Užsisakydavome ekskursijas, o vakare pavaikščiოდavome po miesto gatves turistams, kurios yra pavirtusios į turgų. Ir ne tokį lietuvišką, pasyvų, bet tokį, kad kas žingsnį turi sakyti „No“, nes tau viską siūlo ir kiša. Taip draugiškai, kad net įkyriai. Būdavo, kad pakliūdavome ir į nepatogią situaciją: paklausia „Hey, how are you?“, o tu paimi ir iš įpročio pasakai „No!“. Tada susigėdusiems belikdavo nuskubėti į priekį.

Kokį išpūdį jums paliko Tailandas?

Pats Tailandas, jo žmonės paliko labai teigiamą išpūdį: visi draugiški, linkę padėti. Manau, kad tai dėl budizmo – labai gerbiama gyvybė, žmonės rūpinasi savo karma. Visur mieste labai daug Budos šventyklėlių. Sukuria labai šiltą išpūdį. Ir viskas labai marga.

Kaip atrodė jūsų dienvakė?

Dienotvarkė buvo visai apkrauta, tai visur net nespėjom nueiti. Dar dalyvavome Tailando tautiniuose sportiniuose žaidimuose. Nelabai skiriasi nuo lietuviškų: kvadratas, estafetės.

Ar turėjote gidą?

Kiekviena komanda turėjo po gidą. Mūsų komanda buvo 3 kurso studentė, bet jai duotum 15 metų. Visos gidės labai draugiškos ir komunikablios. Buvo vykdoma didelė atranka, specialūs kursai joms. Tik labai problematiška buvo susikalbėti anglų kalba dėl vietinio akcento.

Kokios buvo užduotys?

Jos iš esmės buvo standartinės informatikos olimpiadoms – algoritminio pobūdžio. Tau reikia suprogramuoti veiksmų seką, kuri diskrečiai apdoroja duomenis ir duoda teisingą rezultatą.

Ar esi dalyvavęs pasaulinėse olimpiadose ankščiau?

Pasaulinėje olimpiadoje dalyvavau antrą kartą (pernai važiuavau

į Kanadą). Gerai prisimenu vieną įdomų uždavinį iš pernykštės olimpiados. Tavo programai iš pradžių pateikia daug (~50000) tekstų skirtingomis kalbomis, pasako, kokia tai kalba. Tavo programai, apdorojusiai duomenis, pateikiami kitokie tekstai (bet tomis kalbomis, kuriomis buvo pateikiami ir pradiniai), ir tavo programa turi atspėti kokia tai kalba parašytas tekstas. Aukščiausias rezultatas pasiektas olimpiadoje buvo berods 98% teisingų spėjimų. Informatika man ir patinka būtent dėl to. Dėl netikėtų pritaikymų, apskaičiavimų. Pats programavimas kaip procesas tikrai nėra labai įdomus, kaip ir techniniai dalykai, bet mokslo idėja (Computer Science) yra ne ką prastesnė už matematikos.

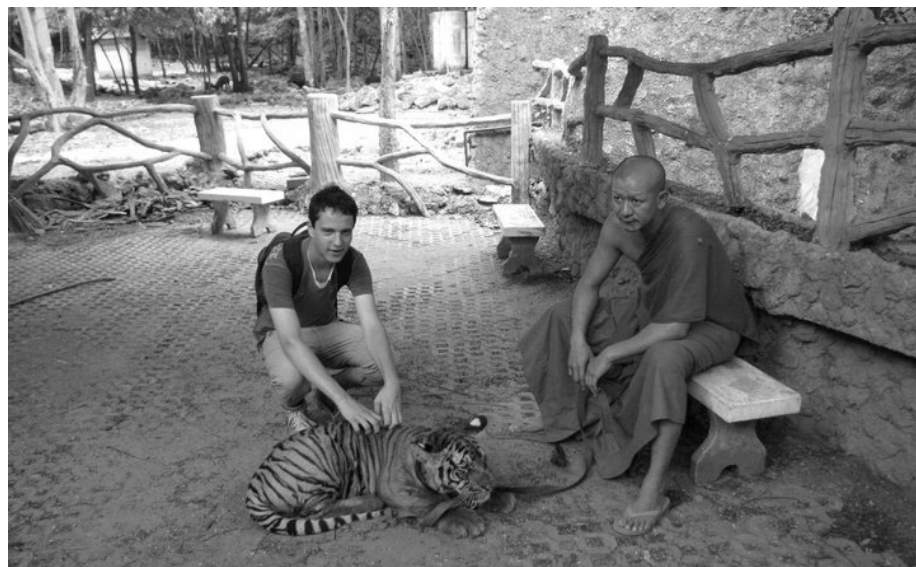
Ko reikia, kad patektum į tokią olimpiadą?

Reikia praeiti kelis etapus. Pirma, patekti tarp 6 geriausių 10-12 klasių mokinių respublikinėje. Tada 6 mokiniai važiuoja į Baltijos šalių olimpiadą, ir iš jų atrenka 4 geriausius, dalyvausiančius pasaulinėje.

Ar sutikot kokių įdomių užsieniečių?

Olimpiadoje teko bendrauti daugiausiai su lenkais. Pasakiau jiems vienintelę frazę, kurią moku lenkiškai (*Litwo, Ojczyzna moja, ty jesteś jak zdrowie* (nesu tikras dėl rašybos; Mickevičius). Tai smagiai pasijuokėme dėl tokių lenkų ir lietuvių kivirčų dėl šio poeto tapatybės. Bet įdomu buvo tai, kad lenkai mielai pasisakytų už Lietuvos ir Lenkijos sujungimą. Žinoma, panašiai kaip ir ATR laikais.

Ir dar, azijiečiai tikrai žemi žmonės. Aš, būdamas ~1.80m ūgio, išėjęs į viešbučio koridorių ir tiesiog pašokęs į viršų atsitrenkiau galva į lubas.

Piliečio žadintuvas skambėjo visoje Lietuvoje. Forumo teatras

Visą antrąją saulėto rugsėjo pusę mes, keli licėjaus trečiokai, – **Antanas Terleckas, Gabrielė Krupovič ir Monika Ūkelytė** – bandėme keisti pasaulį! Žinoma, ne vieni, o su visa savo Forumo teatro grupe, Gyvąja biblioteka ir kitų interaktyvių socialinių metodų padedami. Keliavom mes po visą Lietuvą ir stengėmės pozityvuoti visus, kuriuos sutikom savo kelyje.

Gal kai kuriems jūsų jau yra tekę susidurti su Forumo teatru, o jei ne, net neabejoju, kad galimybių dar tikrai atsiras. Patekom į Forumo teatrą rugpjūčio vidury ir jau rugsėjį pradėjom gastroliuoti po visą Lietuvėlę.

Dalėlė teorijos

Forumo teatras – tai socialinis teatras, kuriame keliamos šiandien aktualios socialinės problemos ir pasitelkiant teatrą ir diskusijas bandoma jas spręsti. Forumo teatro metodą 6-ajame dešimtmetyje sukūrė teatro inovatorius Augustas Bualis, siekdamas padėti skriaudžiamiems ir priespaudos prislėgtiems žmonėms. Jo pagrindinis tikslas buvo išryškinti ir atskleisti egzistuojančias problemas taip, kad vėliau būtų galima galvoti apie jų sprendimus.

Įdomiausia yra tai, kad svarbiausi žmonės šiame teatre – ne aktoriai, o publika. Publika sprendžia, kaip turėtų elgtis personažai, diskutuoja, aiškinasi situacijas, tiesiogiai bendrauja su aktorais ir žiūrovais, netgi gali eiti vaidinti į sceną vietoj aktorių! Žiūrovai, paprastame teatre visuomet esantys pasyvūs, čia tampa aktyviais, įsitraukia į diskusijas ir visokiais būdais stengiasi spręsti problemas. Nors jos ir ne visada išsisprendžia, svarbiausia čia – ieškojimo kelias.

Antanas

Ateiti į Forumo teatrą buvo spontaniškas sprendimas, tačiau visiškai pasiteisinęs. Absolutus atvirumas, nuoširdumas ir tarpusavio supratimas – ko gero šie dalykai yra tai, ko aš galiu tikėtis nuėjęs į Forumo teatro repeticiją. Tai nėra toks teatras, kur tu ateini, į tave pasižiūri ir susako, kad tau labiausiai

tiktų toks ar anoks vaidmuo.

Forumo teatras – tai teatras, į kurį atėjus tavęs pirma paklausia, kas tau rūpi, ką tu norėtum parodyti žmonėms, kokios problemos tau svarbios. Situacijos nėra išgalvotos, jos ateina iš mūsų visų išgyvenimų ir patirties.

Pačių pasirodymų metu labiausiai įsiminė du dalykai. Vienas iš jų – trumpas pokalbis, kai mums atsisveikinant su publika Ignalinoje po pasirodymo (kuriame įkūnijau sūnų, liaudiškai tariant, pasiunčiantį mamą toli toli) viena iš žiūrovių pareiškė: „Bet šakės, koks tu bjaurus buvai. Aš nekenčiau tavęs, taip nuoširdžiai.“ Kitas – ta akimirka, kai pamačiau, kad žmogus, kuriam ant veido parašyta „atėjau čia, kad tik neičiau į pamokas“, staiga visiškai persimainė ir ėmė žiūrėti į viską rimtai, užrašas nuo kaktos dingo,

nes jis atpažino scenoje dalelę savo gyvenimo. Taip buvo jau ne kartą ir ne du, tačiau kiekvienas kartas sugeba pradžiuginti.

Gabrielė

Forumo teatras yra priemonė, sutelkianti nežmoniškai didelį kiekį gėrio ir supratimo. Bei, svarbiausia, neabejingumo. Jei iš tikrųjų apsidairykite, kiek aplink mus yra visokiausių problemų ir kokie mes esame abejingi ir pasyvūs jų atžvilgiu, mažų mažiausiai nustebtume. Aš, sąžiningai apsidairiusi, apstulbau. Pasirodymų metu mes atgręžiamo pirštą į kiekvieną žiūrovą ir sakom: „Čia istorija apie tave, apie tai, kas vyksta tavo pasauly, atsimerk!“ Ir kai žmonės staiga tai suvokdavo, pradėdavo pasakoti savo istorijas iš savo gyvenimo, beveik identiškas sutampančias su parodytomis scenoje. Tai būdavo taip tikra ir taip paveiku, kad bet koks abejingumas išnykdavo.

Dabar esu beprotiškai laiminga, kad turiu galimybę būti apsupta tokio neapbrėptumo nuoširdumo, tolerancijos ir noro gerinti tai, kas supa mus. Į kiekvieną teatro repeticiją einu šypsodamasi, nes žinau, kad Forumo teatras – tai būtent ta vieta, kurioje yra svarbus kiekvienas žmogus ir kiekviena istorija, kurioje keisti ir keistis yra geriausios sąlygos.

Monika

Forumo teatras visiems atveria akis: vieni pamato pasaulio neteisybę, kiti išdrįsta pasipriešinti skriaudėjams ir supranta, kad tai įmanoma, jei tik visi dirba išvien. Mano nuomone, geriausias dalykas ir yra suvokimas, kad problemas galima ir reikia išspręsti. Kaip džiugu būna, kai salėje žmonės netyla ir beveik sukiša prieš personažus.

Gyvenant Vilniuj kartais atrodo, kad žmonės be galo abejingi, pripratę matyti (o gal tiksliau nematyti?) skriaudėjus ir aukas. Ir praeiti pro šalį. Net nekrustelėti, kai senutė paslysta ir nukrinta lipdama į autobusą. Užsimerkti, kai kažkas vagia kaimyno dviratį ar iš vaiko atima saldainį. Praeiti pro verkiantį vaiką, draugą. Tačiau ar šitaip besielgdami patys netampame skriaudėjais? Pasirodo, ne visi. Būtent Forumo teatro pasirodymų metu supratau, kad ne visi esame abejingi, yra žmonių, kurie negali toleruoti neteisybės. Pamačius tokį žiūrovų aktyvumą širdelėj pasidaro gera. Esu labai dėkinga visiems, kurie su mumis dirba.

Sėkmės istorija – dveji metai jungtiniame pasaulio koledže Honkonge

Beatą Vekeriotaitę kalbino Lina Sadovskaja

Šią vasarą jaunųjų verslininkų stovykloje susipažinau su Beata Vekeriotaitė, mergina, kuri jau šį rudenį išvyko mokytis pagal Tarptautinio bakalaureato programą į Li Po Chun Jungtinį pasaulio koledžą, esantį Hong Konge. Dar šią vasarą kartu su Beata spėliojome, kaip jai seksis svetimoje šalyje, ar sunku bus adaptuotis daugiakultūroje aplinkoje bei priprasti prie svetimos kultūros ypatumų. Dabar, praėjus mėnesiui nuo Beatos išvažiavimo, norėčiau pateikti jums interviu, kuriame septyniolikmetė mergina dalinasi savo pirmaisiais išpūdziais apie Hong Kongą, jo gyventojus bei pačią Jungtinių pasaulio koledžių mokymo sistemą.

Trumpai papasakok apie tai, iš kur tu kilusi, kur šiuo metu esi ir ką veiki šioje tolimoje šalyje?

Esu iš Virbalio miestelio, esančio Vilkaviškio. Paskutinius dvejus metus Lietuvoje mokiausi Vilkaviškio „Aušros“ gimnazijoje. Dabar jau beveik mėnesį mokausi pagal Tarptautinio bakalaureato programą Li Po Chun United World College, Honkonge. Šis koledžas – vienas iš trylikos Jungtinių pasaulio koledžių visame pasaulyje.

Kodėl dalyvavai šioje programoje ir kokius reikalavimus turėjai įvykdyti tam, kad būtum išrinkta?

Apie atranką sužinojau visiškai atsitiktinai. Ieškojau internete informacijos apie tarptautinius mokinių mainus ir atradau šią dvejų metų „Jungtinių pasaulio koledžių“ programą. Atrankoje sudarė trys etapai. Pirmajame reikėjo parašyti rašinį apie svarbiausias gyvenimo vertybes, gauti mokyklos rekomendaciją ir turėti ne mažesnę pažymių vidurkį

nei 9. Antrąjį ir trečiąjį etapus sudarė du pokalbiai. Nežinau, kokie buvo reikalavimai, kriterijai, pagal kuriuos buvau atrinkta. Tikrai nesitikėjau tariamąs „pergalės“, nesijaučiau kažkuo geresnė už kitus – visi dalyviai atrodė labai talentingi ir protingi žmonės.

Jau beveik mėnesį gyveni šioje šalyje. Koks tau iš pirmo žvilgsnio pasirodė Hong Kongas ir jo gyventojai?

Hongkongas labai įvairiapusis miestas.

Nepaisant itin drėgno ir karšto oro, kuris šiuo metu jau pradeda vėsti, didžiulio oro užterštumo bei žmonių gausybės, čia galima jausti pusiausvyrą. Ypatingas man pasirodė harmoningai derantis miesto ir gamtos kraštovaizdis. Keista, bet kartu ir žavų matyti dangoraižius, o už jų žalius kalnus, vandenį. Sunku pasakyti, kokie Honkongo gyventojai, nes šiame mieste galima sutikti daugybę įvairių tautybių žmonių. Kita vertus, visi draugiški, nuoširdūs, linkę padėti.

Li Po Chun United World koledže mokaisi pagal Tarptautinio bakalaureato programą. Kokius dalykus ir kodėl tu pasirinkai? Ką ketini studijuoti ateityje?

Mokausi biologiją, chemiją, matematiką bei anglų kalbą ir literatūrą aukštesniuojų lygiu, verslą ir vadybą, kinų kalbos pradmenis žemesniuojų lygiu. Ateityje planuoju studijuoti gamtos mokslus, konkrečiau – biochemiją, genetiką arba ką nors panašaus. Mąstau apie studijas JAV ir Didžiosios Britanijos universitetuose, tačiau konkrečių universitetų pavadinimų įvardinti dar negaliu, nes nesu galutinai apsisprendusi.

Skaitydama tavo įrašus BLOG'e (www.vekeriotaite.blogspot.com) supratau, jog šis koledžas smarkiai skiriasi nuo tavo mokyklos Vilkaviškyje. Kokie yra esminiai skirtumaitarp Jungtinių pasaulio koledžų ir mokyklų čia, Lietuvoje?

Sunku įvardinti esminius skirtumus. Čia tiesiog viskas kitaip. Jau vien tai, kad ir mokiniai, ir mokytojai su šeimomis gyvena vienoje vietoje, sudaro labai šiltą atmosferą. O geri santykiai tarp mokytojų ir mokinių yra vienas svarbiausių aspektų bet kokios mokyklos (ir ne tik) gyvenime. Be to, šiame koledže akademinė veikla, nors ir yra svarbi, nėra vienintelė grandis norint gauti mokyklos baigimo diplomą. Privalu dalyvauti bent 4 popamokiniuose užsiėmimuose (po vieną iš kiekvienos kategorijos – creativity, action, campus support, community support). Nežinau, kaip kitose TB mokyklose, bet Jungtiniuose pasaulio koledžuose tai itin akcentuojama. Tikriausiai dėl to ir pasirinkimas labai platus – siūloma beveik 90 skirtingų veiklos ryšių. Be to, vyksta įvairios paskaitos, organizuojamos Kinijosir projektų savaitės, kurių metu sudaroma galimybė, vykdant įvairią veiklą, išvykti į kitus Kinijos miestus. Išties smagu, jog laiko sedėti vietoje ir tinginiauti neturime. Galbūt būtent to labiausiai trūko mokantis Lietuvoje.

Nepabijosiu teigti, jog į tokius koledžus susirenka patys protingiausi viso pasaulio mokiniai. Kokie iš tiesų tau pasirodė koledžo mokiniai? Kaip tau pačiai pavyko adaptuotis daugiakultūreje aplinkoje?

Mokiniai čia ne tik stebėtinai protingi ir visapusiškai išsilavinę, bet ir talentingi. Retas šioje

aplinkojeleidžia laiką tik mokydamasis. Vyksta daug renginių, kurių metu gali pasireikšti visi, kas tik nori. Triatlonas, plaukimo varžybos – sportininkams, talentams atsiskleisti – Cafe, turintiems ką pasakyti viena ar kita tema – Voice. Žmonės čia visapusiški, aktyviai bendrauja. Galbūt būtent dėl šios priežasties ir man adaptuotis nebuvo sunku. Nuo pat pirmos dienos visi stengėsi padėti kaip įmanoma greičiau apsiprasti su aplinka, suvokti visą sistemą, susipažinti su miestu. Tam, kad galėtų lengviau adaptuotis, kiekvienas pirmametis turi antrametį „Buddy“, į kurį gali kreiptis bet kokiais klausimais (nors, žinoma, čia gali kreiptis į bet ką, nes visi linkę padėti). Taip pat mokiniai dvejimams metams suskirstyti į grupes-šeimas. Kiekviena „šeima“ turi savo auklėtoją, su kuriuo kas savaitę rengia susitikimus, filmų peržiūras bei tiesiog prasmingai ir smagiai leidžia laiką. Nei man, nei kitiems koledžo mokiniams tikrai nereikėtų bijoti daugiakultūros aplinkos, juk visiems tai nauja vieta, nauji žmonės, todėl gerų santykių palaikymas svarbus visiems.

Rašei, jog kasdien dalyvauji įvairiuose koledže organizuojamuose renginiuose. Galbūt galėtum su liceistais pasidalinti išpūdžiais ir papasakoti apie tai, kokius renginius/akcijas rengia tarptautinių koledžų mokiniai?

Renginių čia vyksta tikrai daug ir įvairių. Labiausiai man įsiminęs – nacionalinis vakaras. Žinoma, šiame koledže tokiam renginiui tinkama aplinka. Mokiniai, suvažinę iš visų pasaulio kampelių, gali pristatyti savo tradicinį maistą, kultūrą, papročius. Taip pat kiekvieną savaitę vyksta globalinių problemų formas, kurio metu diskutuojama kokia nors aktualia pasaulyje tema, ir Voice (TED imitacija – galimybė bet kuriam norinčiam, parengus prezentaciją, pasidalinti mintimis viena ar kita aktualia tema). Turime ir tokių nereguliarių renginių kaip Cafe (Talentų vakaras). Be to, dalyvaujame įvairiose akcijose, savanoriaujame.

Ko palinkėtum liceistams bei kitiems savo tikslų siekiantiems, motyvuotiems mokiniams?

Palinkėčiau visada vadovautis labai daug pasakančia fraze: „Jei ne dabar, tai kada? Jei ne tu, tai kas?“, niekada nebijoti rizikuoti ir priimti gyvenimo iššūkių. Ne visada pasiseks, bet bent nesigailėsit, jog nebandėt.

Kai bangos išmeta Vokietijoje

Saulė Rimšelytė

Kai paskutinį sekmadienį prieš deadline'ą, romantiškų jausmų apimta, parašiau rašinį tema „Tanz auf den Wellen“ („Šokis ant bangų“), dar nemaščiau apie prizus. Net nebuvo tikra, kokie jie. Todėl turbūt nereikia nė sakyti, kaip džiaugiasi po mėnesio, kai man jau nebegalvojant apie konkursą lyg iš dangaus nukrito bilietas į mano svajonių šalį (šiuo metu intensyviai mokausi vokiečių kalbos, todėl visada džiaugiuosi galimybe ją patobulinti). Liepos penktą dieną aš ir dar trys lietuvės išvažiavome į Vokietiją, į vadinamąją PAD (Pädagogischer Austauschdienst – pedagoginių mainų tarnyba) Preisträgerprogramm (nugalėtojų programa). Tai – jau gerą pusę amžiaus PAD ir Vokietijos kultūros ministerijos organizuojama tarptautinė programa Vokietijos ambasadų įvairiose šalyse rengiamų konkursų nugalėtojams. Keturių savaitių trukmės kelionė buvo proga pažinti Vokietiją iš dviejų skirtingų pusių.

Per dvi savaites aplankėme tris miestus – Boną, Miuncheną ir Berlyną. Aš jau seniai svajojau pabuvoti kokiam nors mieste ilgiau, ne pralėkti per dieną ir pasidžiaugti keturiais atviručių objektais, bet šiek tiek užsibūti, nuklusti į nuošalesnes vietas, pamatyti skubančius gyventojus ir atsipalaidavusias poras kavinėse, laukti metro ir retkarčiais net pamiršti,

kad esi atvykęs. Tai išsipildė su kaupu – mes ne tik aplankėme daugybę muziejų, nuo gamtos ar Vokietijos istorijos iki šokolado, nemažai bažnyčių, drebinome kojas po nesibaigiančių lipimų į tris katedrų bokštus, bet ir galėjome išlieti į miestų gyvenimą vietoje, kur po darbo ateina gyventojai – teatre, boulinge, čiuožykloje... Kita vertus, jausmas, kad esi čia pirmą kartą, irgi buvo malonus – juk visus tris kartus pažinome miestus labai netikėtai – senamiestyje žaidėme žaidimą, labai panašų į orientacines varžybas, kurio metu kiekviename punkte dar reikėjo atsakyti į klausimus, originaliomis pozomis fotografavomės prie prieš tai ieškotų miesto objektų, Berlyno centrą apvažiavome dviračiais. Šie turai buvo labai smagūs ir suteikė daug atradimo džiaugsmo (kai supranti, kad ieškomas paminklas buvo visai ant nosies, o „tiltu“ vadinama gatvė yra visai ne tiltas). Labai džiaugiuosi, kad galėjau Boną, Miuncheną ir Berlyną pažinti taip visapusiškai.

Didžiausią išpūdį paliko Berlynas – nors jau matytas, šįkart jis atsivėrė man dar neregėtu žavesiu. Man labai patiko jo smarkiai juntama atmosfera – ant kiekvieno kampo, kiekvienoje lentynose esantys Berlyno sienos istorijos simboliai sukuria, nors ir liūdesiu persipynusią, džiugią laisvės nuotaiką. Man tai priminė namus – lietuviai labai didžiuojasi iškovota nepriklausomybe, berlyniečiai – sienos sugriovimu. Apie Berlyną galiu tvirtai pasakyti: „Čia noriu grįžti“.

Šios dvi savaitės, praleistos miestuose, buvo galimybė susipažinti su kitais programos dalyviais. Mano grupėje buvo žmonės iš Islandijos, Didžiosios Britanijos, Prancūzijos, Olandijos ir Paragvajaus, ir mes – dvi lietuvės (grupių buvo keturios, tad kitos dvi merginos pakliuvo į kitą grupę). Visi gyvena labai skirtingai, vieni – sostinėse, kiti – mažuose kaimeliuose, vieni

mokosi vokiškose mokyklose, kitų vienas iš tėvų vokiečių, treči vokiškai kalba tiek, kiek mes – keturis kartus per savaitę pamokose. Visi vokiškai šnekėjo

labai gerai, pradžioje tai šiek tiek trikdė, tačiau paskui džiaugiausi, juk dėl to pati padariau didesnę pažangą. Kelionėje susidraugavome, žadėjome, kad būtinai vėl susitikime. Labai norėčiau, kad taip ir nutiktų.

Kitas dvi savaites leidau Badeno-Viurtembergo kaime Vilhelmsdorfe, gyvenau vokiečių šeimoje irėjau į mokyklą (taip, liepą). Dar niekada nebuvau apsistojusi šeimoje, todėl labai norėjau tai išbandyti ir, kadangi mano šeima buvo tiesiog tobula, nenusivyliau. Niekada nesijaučiau apleista ar trukdanti, žinoma, pradžioje tokie dalykai net neatėjo į galvą, tačiau kai lietuvės iš kitos grupės papasakojo, kaip abejingai į jas žiūrėjo jų „seserys“, pradėjau tai vertinti. Per dvi savaites išmokau galybę stalo žaidimų, nes turėjau tris jaunesnius broliukus, o su bendraamžėmis seserimis Franziska iš karto artimai susidraugavome. Buvo įdomu pamatyti ir tipišką vokiečių kaimuką – jis labai skiriasi nuo lietuviško, ten gyvena daug jaunų žmonių, žmonės labai draugiški, visiems labai svarbu pasistatyti didelį, gražų, modernų namą, daug jaunimo nori likti kaime visam gyvenimui (bent man visada atrodo, kad jauni lietuviai kaip tik veržiasi į miestą). Palikti šeimą buvo labai gaila, tačiau visgi ne viskas man taip patiko, kaip šie žmonės. Kalbu

apie pamokas(jos mums vykdavo atskirai) – jos buvo įdomios, tačiau tikrai nelengvos – nagrinėti vokiškus istorinius šaltinius ar prieš šimtmečius parašytas balades net ir studijuojančiam Vokietijoje užsieniečiui nebūtų vienas juokas. Žinoma, aplankyti vokišką gimnaziją, susipažinti su mokytojais, net pasidžiaugti, kad Vilniuje man nereikia keltis 5:30, kad spėčiau į mokyklą, buvo smagu. Per šias dvi savaites geriau pažinau vokiečių gyvenimo būdą.

Šis mėnesis Vokietijoje visapusiškai mane praturtino. Supratau, kad kai kurie mano įsitikinimai, pavyzdžiui, kad apie Lietuvą europiečiai žino tiek pat, kiek mes apie Prancūziją ar Didžiąją Britaniją, buvo, švelniai tariant, naivoki. Su pavydu žvelgdama į olandes, visiškai laisvai kalbančias bent trimis užsienio kalbomis, supratau, kaip vertinga yra jų mokėti kuo daugiau ir kaip atsainiai į tai žiūri lietuviai. Įgavau didelės motyvacijos mokytis vokiečių kalbos – prieš išvažiuodama tokia uoli dar nebuvau ir tiek pastangų nedėjau. Galų gale, pasikeitė mano požiūris į tokius konkursus – anksčiau į juos žvelgiau abejingai, net šiek tiek tingėdavau rašyti rašinius neįprastomis temomis (tik pamanykite – „Šokis ant bangų“), o dabar suprantu, kad dalyvauti, net nesvarbu, ar laimėsi, visada verta.

Ateiti

Ieva Krivickaitė

Gabijai

Riebalų sluoksniu pasidengusioje sriuboje plaukioja trys bulvės gabalėliai, žiūri tiesiai į mane ir nieko nesako. Pamaišau sriubą plastmasiniu šaukšteliu, lengvu kaip kondicionuotas kavinės oras, riebalai susidrumscia ir išsilaksto į šalis. Sriuba degina liežuvį, maži grietinės gumuliukai išsiskiria ir vėl susijungia, bejėgiškai plūduriuodami kaip tiršti kamuoliniai debesys. Jau trečia sriubos lėkštė, o jis vis neateina, jo balsas telefonu visiškai nebepažįstamas, tarsi kalbėtų ne jis, o koks gergždžiantis telefono atsakiklis. Bulvės gabalėliai jau dunkso virš skysčio kaip apgliaumiję ledkalniai, gaila juos valgyti, nes meškos nebeturės, kur tupėti ir žiopsoti į tolį. Gal užsisakyti dar vieną lėkštę sriubos?.. Bet piniginės dugne voliojasi tik kelios monetos, jei nebeliks jų žvangėjimo, tai jis, matyt, visai neateis. Padavėja priėjusi kažko klausia, aš linksiu galva, ir ji nusineša mano vandenyną su trim mažais ledkalniais, ant kurių netupi jokios meškos.

Jis neateis, aš telefonu juk kalbėjausi su automatinio atsakikliu, o automatiniai atsakikliai į kavinės nevaikšto. Jie visai niekur nevaikšto, jie tik kartoja pokalbius, uždaryti juodo telefono plastmasėje. Kavinukės durys atsidaro, vėjas košia kiaurai, lenda už megztinio apykaklės ir judina servetėles mažame mediniame laikiklyje. Gal jis – sukaukši smailūs kaip adatėlės kulniukai ir perbėga per mano po žiemos sudiržusias rankas – ne, ne jis. Maža moteris aukščiausiais pasaulyje kulniukais eina vidun, sėdasi pačiame gale ir pirštu brauko ratukus ant plastmasinio stalo paviršiaus. Iš kertės į mane žvilgčioja dvi padavėjos, abi negražiai susirišusios plaukus, pavargusios sruogos draikosi aplink ausis. „Gal dar ko norėsite?“ – priėjusi klausia viena, noriu atsakyti, kad norėsiu, norėsiu pažadėto susitikimo kavinukėje, bet tik papurtau galvą. Kasos aparatas liūdnai džeržgia, kaip visiškai groti nepageidaujantis instrumentas, ir išspjauna trumpą susiraičiusį popieriuką. Jeigu dabar sumokėsiu ir išeisiu, tai jis būtinai ateis, ateis būtent tada, kai pasuksiu į gatvelę už kavinės ir įlipsiu į troleibusą. Sumokėjusi niekur neskubu, pasilenkusi per langą žiūriu į gatvę, bet ant šaligatvio balutėje turškiasi tik du balandžiai, dideli lietaus lašai krenta jiems į sparnus, balutė burbuliuoja kaip verdantis vanduo. Padavėjos supratingai dirsčioja į mano dvivietį staliuką, atsistoju ir atidarau duris. Nuo stogo ant kaktos išsauna milžiniškas lašas, pradegina trečią akį per patį vidurį kaktos ir lieku stovėti, taip ir neuždariusi durų, dabar jau matydama, kad Godo neateis, rytojus neateis, mesijas neateis, laikas neateis. Tai man reikės ateiti.

Mokinių perliukai

„Šuo yra toks gyvūnas, kuris nėra nei gyvūlys, nei šeimos narys.“

„Ištraukoje veikėjai yra du, būtų buvę daugiau, bet kiti išvažiavo bulvių sodinti.“

Mokytojas: „Įvardinkite istorinius asmenis, pavaizduotus šioje karikatūroje.“

Mokinys: „Stalinus, Hitleris ir Pilsudskis.“

Mokytojas: „O kur Pilsudskį tu čia matai?“

Mokinys: „Tai va guli tarp Stalino ir Hitlerio.“

Mokytojas: „O tu čia pagal jo užpakalį taip nusprendei, ar kaip?“

„Lyrinis subjektas, jausdamas savo sunkią situaciją, ilgisi jam malonaus vaizdo: „Man vaidenas ašarotos žvakės...“

„Žmogaus kaukolė didesnė, nes žmogus turi daugiau proto.“

Prieš žiemos atostogas mokytoja klausia trečioko: „Povilai, kada, galų gale, pradėsi mokytis?“

Mokinys pamąsto ir klausia: „Gal galima pradėti nuo pirmadienio?“

Mokytoja: „Tikiuosi, kad tas pirmadienis išauš kitą savaitę?“

Mokinys: „Aš taip nežadėjau.“

„Jis ėmėsi poeto duonos, kuri jam baigėsi emigracijoje.“

„Žmogus gali vaikščioti stovėdamas.“

9-oje klasėje Ignas „filosofuoja“ apie žmogaus kraujotakos sistemą: „Mažiems žmonėms, pavyzdžiui vaikams, būdingas mažas kraujo apytakos ratas, o dideliems – didelis. Kai kurie žmonės ir nežmonės turi net du kraujotakos ratus. Gaila, bet kol kas medicina negali jų išgydyti.“

